

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

Uuringuaruanne

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Sisukord

1		
Põhijäreldused uuringust		04
2		
Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus sihtrühmade võrdluses		06
3		
Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 16-19-aastaste gümnaasiuminoorte seas		13
4		
Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus tudengite seas		24
5		
Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 35-50-aastaste Eesti elanike seas		36

6		
Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus õpetajate seas		50
7		
Lisad		63

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Uuringu eesmärk ja ülesehitus

Käesoleva uuringu eesmärgiks oli hinnata õpetajaameti kuvandi ja atraktiivsuse algfase Eesti ühiskonnas.

Uuringu kaugemaleulatuv eesmärk on **toetada õpetajaameti kuvandi kaasajastumist, õpetajaameti maine tõusu ning õpetajaameti atraktiivsuse kasvu.**

Selle laiemaks oodatavaks tulemuseks on see, et kasvaks nii õpetajaks õppima asujate arv kui ka õpetajaks tööle pürgijate hulk vakantsete ametikohtade kohta. Visiooniks on, et õpetajaks olemine on üks arvestatavatest elukutsevalikutest parimatele koolilõpetajatele ning ka neile, kes kaaluvad pööret ametialases karjääris.

Uuring viidi läbi 4 sihtrühmas:

- 16-19-aastased gümnaasiumiõpilased üldhariduskoolides;
- 1.-2. kursuse bakalaureuse taseme üliõpilased;
- 35-50-aastane elanikkond;
- õpetajad üldhariduskoolides ja kutseõppeasutustes.

Uuringut rahastati Elukestva õppe strateegia programmi „Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning haridusasutuste juhid“ raames, mille elluviimist toetavad Eesti riik ja Euroopa Sotsiaalfond.

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

1

Põhijäreldused uuringust

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Kokkuvõtteks

Põhijäreldused

Õpetajaameti mainekus erinevates sihtrühmades on heal tasemel, vaid õpetajate endi hinnangul on see pigem rahuldav.

Teistest enam on õpetajaamet atraktiivseks karjäärivalikuks tudengitele (41% pigem või kindlasti kaaluks õpetajaametit);
gümnaasiuminoored, kes hetkel koolikeskkonnas viibivad, näevad end kõige vähem õpetajaametiga seotud olevat (16%).

Õpetajatööd peetakse väärtuslikuks, ehkki väheväärtustatud ametiks. Enamik sihtgruppe usub, et õpetajatöö on suure missioonitundega tehtav, ent ka suure töökoormusega, stressirohke amet ning see kujundab ühe olulise omadusena lisaks palgatingimustele, tööõhkkonnale ning karjäärivõimalustele ameti mainet.

Väga healt õpetajalt oodatakse esmajoones head suhtlemistehnikate valdamist ja inimesetundmist, alles seejärel oma aine head valdamist ja edasiandmise oskust.

Fookused, tegevussuunad

Õpetajatöö argipäevast ei pruugi avalikkuses olla tänapäevast pilti. Samas on oluline mõelda, kuivõrd õpetajate endi kriitilisus oma ameti suhtes kujundab teiste sidusrühmade hinnanguid sellest ametist.

Õpetajaameti kuvandi kaasajastamine ja atraktiivsuse kasvatamine peaks toetuma lisaks teistele sihtgruppidele mõeldud tegevustele ja kommunikatsioonile **ka õpetajate endi igapäevase rahulolu kasvatamisele** (väiksem tööstress, vaheaastate võtmine, kaasajastatud karjäärimudelid, töötasu teemaatika).

Väljapoole suunatud kommunikatsioonis on **oluline rõhutada, mida õpetajad ise enda töö juures väärtustavad** – põnevad tööd, ajaga kaasaskäimist ja arengut, võimalust kujundada ühiskonna nägu ning viibida inspireerivas, oma ala heade asjatundjate seltskonnas. Need on väärtused, mida ka teised sihtrühmad õpetajaametit kaaludes hindavad.

Noortele on lisaks oluline karjäärivõimaluste tajumine.

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

2

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus sihtrühmade võrdluses

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus erinevate sihtrühmade võrdluses: kokkuvõtteks

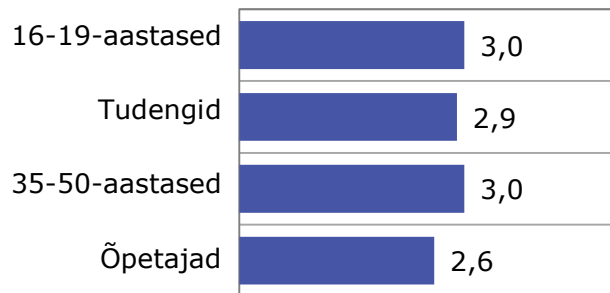
- **Õpetajaameti maine osas on kõige kriitilisemad õpetajad ise**, teiste sihtrühmade jaoks on õpetajaamet hea mainega. Õpetajaameti maine positiivset poolt tähistab töö väärtuslikkus ühiskonnas – selle alusel peavad kõik sihtrühmad (va. gümnaasiuminoored) õpetajaametit esikohal olevaks.
- Mõõdetud kümnest ametist on nii väarikuse, ühiskondliku tähtsuse kui sissetuleku alusel koondina esimeseks hinnatud arstiametit (va. õpetajad, kes peavad esikohal olevaks organisatsiooni juhi ametit). Õpetajaamet on esikolmikus eristuvalt tudengite jaoks - edasi õppima minemine on märk sellest, et õpetamisse ja õppimisse suhtutakse mõnevõrra positiivsemalt.
- **Mida värskem ja vahetum kokkupuude õpetajate, õppimise ja üldhariduskooliga, seda vähem atraktiivsem tundub õpetajaamet** - vaid 16% gümnaasiuminoortest valiks karjäärina õpetajaameti, samas 35-50-aastastest Eesti elanikest peaks seda perspektiivikaks valikuks ligi kolmandik.
 - Vahetu igapäevane kokkupuude kõrghariduse ja sealsete õppejõududega muudab õpetajaameti veelgi atraktiivsemaks – 41% Eesti suuremate kõrgkoolide 1.-2. kursuse tudengitest ei välista õpetajaametit.
 - Huvitav on märkida, et kuigi gümnaasiuminoorte ja 1.-2.kursuse tudengite vanusevahe ei ole väga suur, on valmisolek õpetajaks hakata väga erinev. Paraku ei võimalda käesolev uuring põhjuseid selle taga avada ning see võiks vajadusel olla edasiste uuringute teemaks.

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus erinevate sihtrühmade võrdluses: kokkuvõtteks

- **Õpetajaametit seostavad kõik võrreldud sihtrühmad enim tööga, mis mõjutab oluliselt inimeste elusid ehk on sotsiaalselt ja ühiskondlikult oluline.** Ühisnimetajana tuuakse sagedamini välja ka koostöövõimalust inspireerivate kolleegidega ning stabiilset töökohta; õpetajad ise märgivad lisaks pidevat õppimist ja arengut ning huvitavat tööd.
- **Vähem seostatakse õpetajaametit karjäärivõimalustega üldisemalt, aga ka võimalusega teostada end selles ametis väljaspool Eestit.** Seega tasuks kaaluda õpetajaameti võimaluste laiemat tutvustamist – hetkel peegeldub madal teadlikkus sellest, milline on Eesti õpetaja karjäärimudel ning kas ja kuidas saab Eestis õpetajaks õppinu end rakendada välismaal ja seeläbi karjääri põnevamaks muuta. Kahtlemata just noortele, kes täna ametit valivad, võib see teadmine olla määrava tähtsusega.
- **Õpetajate palgatase on samuti üheks madalamalt hinnatud valdkonnaks** ning töötasuga seotud tingimused oleks õpetajaameti valikus kõhklevatele inimestele esimeseks kriteeriumiks, mille läbi saaks seda tööd nende jaoks ahvatlemaks muuta.
- Pedagoogitööga seostatakse liiga suurt töökoormust (liiga suuri klasse, palju tundidevälist paberimajandust jms.) ja pingelist tööõhkkonda. Huvitav on märkida, et nende sihtrühmade ettekujutuses, kes kooliga vahetult kokku ei puutu, on õpetajate igapäevane töökeskkond ajast ja arust (meenutades enda kooliaega?), samas kui gümnaasiuminoored näevad seda oluliselt kaasaegsemana.

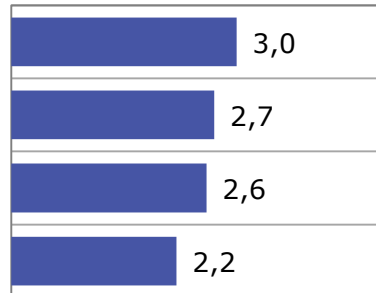
Õpetajaameti atraktiivsuse näitajad sihtrühmades

Õpetajaameti maine
keskmine hinnang 5-pallisel
skaalal*

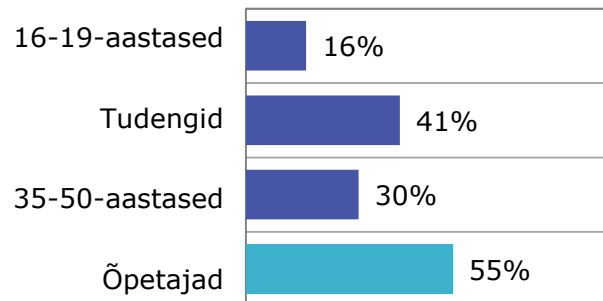
* Hindamiseks kasutati järgmist skaalat:
5 – suurepärase
4 - väga hea
3 – hea
2 – rahuldav
1 – halb

Õpetajatöö on ametina ühiskonnas väärtustatud
keskmine hinnang 5-pallisel
skaalal**

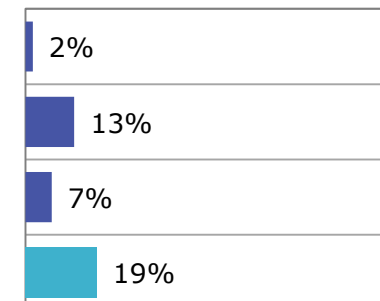

** Hindamiseks kasutati järgmist skaalat:
5 - kirjeldab eriti hästi
4 - kirjeldab hästi
3 - pigem kirjeldab
2 - pigem ei kirjelda
1 - ei kirjelda üldse

Kindlasti või pigem tahaks töötada õpetajana
% vastava sihtrühma esindajatest

Kindlasti tahaks töötada õpetajana
% vastava sihtrühma esindajatest

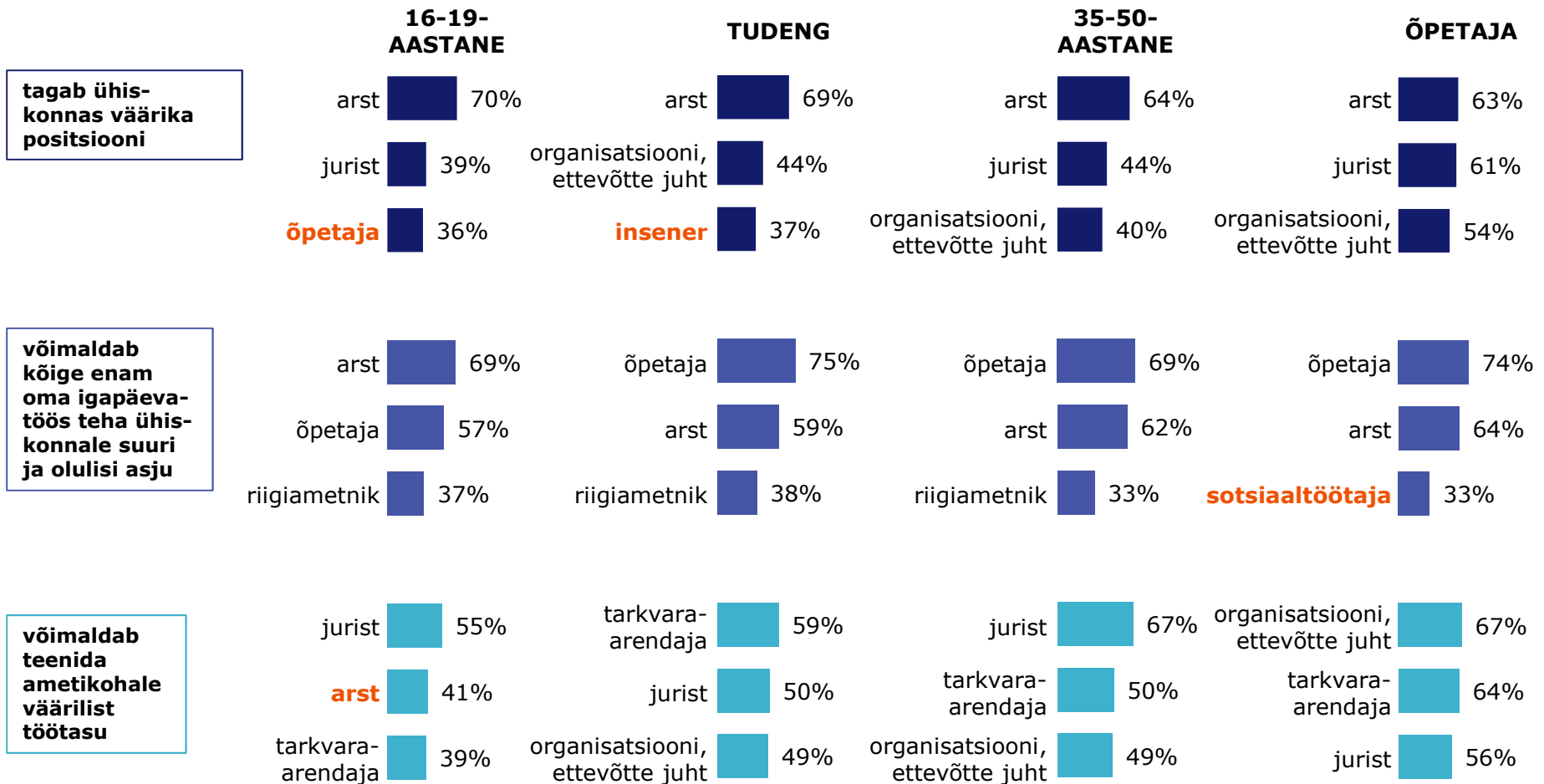

Õpetajate puhul oli küsimus sõnastatud teisti:
Kui Te peaksite täna uuesti seisma valiku ees, kas Te valiksite uuesti õpetajaameti?

Võrdlusametite mainekus erinevate kriteeriumite alusel sihtrühmades

Võrdlusjoonistel on toodud 3 mainekamat ametit 10-st

Teise värviga välja toodud ametid on vastava sihtrühma puhul eristuvalt esimese kolme ameti hulgas

TNS Emor
Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Vastajad said valida järgmiste ametite vahel: arst, tarkvaraarendaja, sotsiaaltöötaja, jurist, õpetaja, finantsspetsialist, insener, ettevõtja, riigiametnik, organisatsiooni juht.

Õpetajaametit kirjeldavad märksõnad erinevate sihtrühmade hinnangul

Keskmine hinnang 5-pallisel skaalal, kus 5= kirjeldab eriti hästi ja 1=ei kirjelda üldse

Ühiskonnale oluline töö, mõjutab oluliselt inimeste elusid

Pidev õppimine ja areng

Stabiilne töökoht

Huvitav ja vaheldusrikas töö

Võimalus töötamise kõrvalt edasi õppida

Inspireerivad, omal alal võimekad kolleegid

Ahvatlevad lisasoodustused

Suur tegutsemisvabadus

Võimalus töötada erinevates kohtades Eestis

Ametina ühiskonnas väärtustatud

Konkurentsivõimeline palk

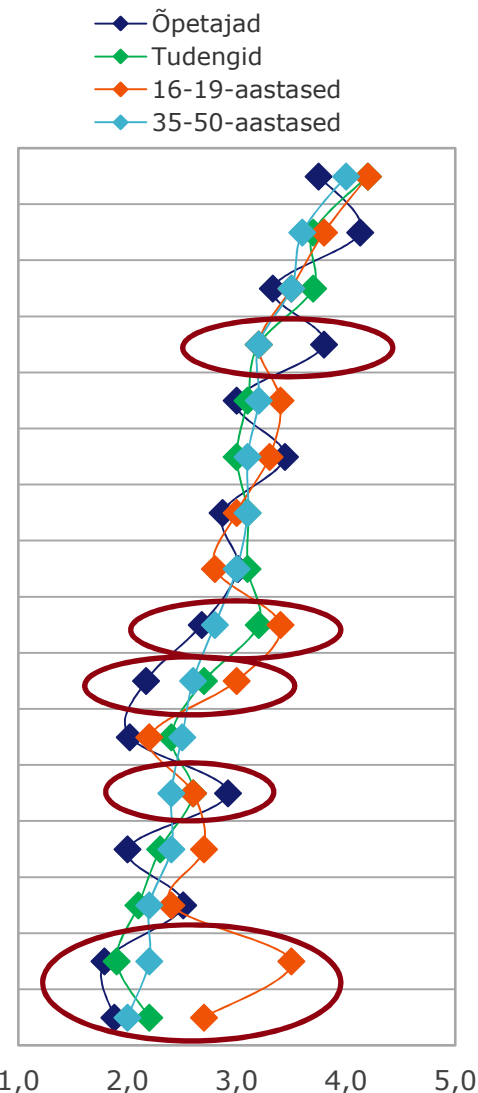
Mõistlik töökoormus

Head karjäärivõimalused

Pingevaba, sõbralik tööõhkkond

Kaasaegne töökeskkond

Võimalus töötada erinevates kohtades välismaal

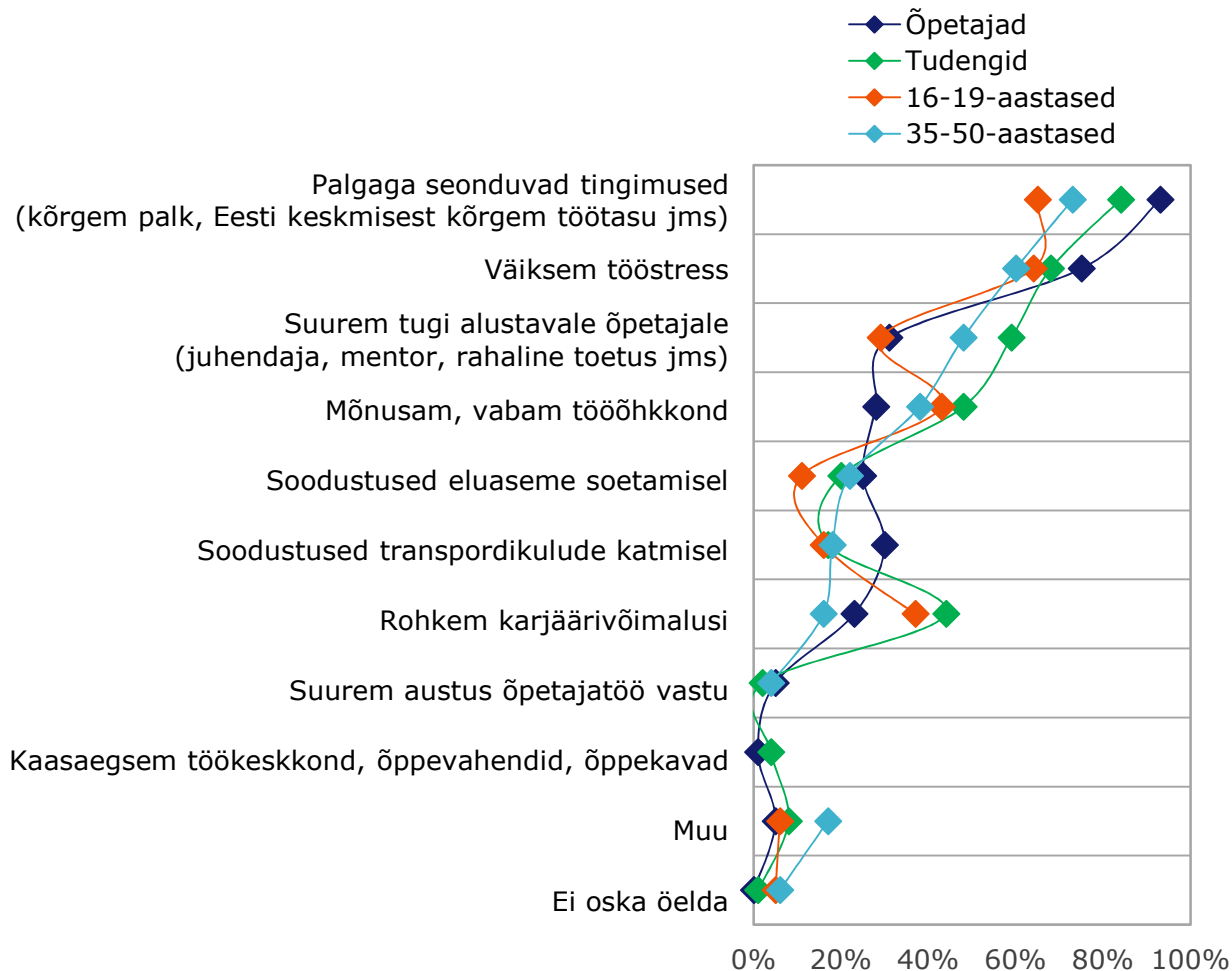
TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Mida peaks õpetajaamet pakkuma, et olla ahvatlev valik?

% vastava sihtrühma esindajatest, kes pigem tahaks või pigem ei tahaks töötada õpetajana; õpetajate sihtrühmas need, kes pigem ei valiks või pigem valiks uuesti õpetajaameti

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

3

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 16-19-aastaste gümnaasiuminoorte seas

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Gümnaasiuminoorte sihtrühma tulemuste kokkuvõte I

- **Õpetajaamet seostub noortele eeskätt (29%) õpetamise ja teadmiste edasiandmisega**, oma aine hea seletamisega. Noortele ei jää märkamata ka suur töökoormus, pingelisus ja ametiga kaasnev stress (19%), kompetents ja intelligentsus (18%) ning sallivus ja toetus (18%). Õpetajaameti negatiivset poolt - kiuslikkust, vali häält jms. - märgivad teiste fookussegmentidega võrreldes kõige enam just gümnaasiuminoored, kuigi ka nende seas on selliste märkuste osakaal väga väike (6%).
- **Väga head õpetajat kujundavad noorte arvates suuresti isikuomadused, alles seejärel oma aine tundmine ja kompetents.** Iga teine (51%) noor ütleb, et õpetaja peaks olema kannatlik, sõbralik ja mõistev, seejärel heade suhtlemisuskustega ning koostööle avatud (38%) inimene, kes oskab õpilastega kontakti saavutada ning panna ennast kuulama ja oma ainst huvituma (37%).
- **Gümnaasiuminoorte jaoks on ühiskonnas konkurentsilt väarikaim arstiamet**, sellele järgnevad juristi ja võrdsena õpetaja ning riigiametniku positsioon (10 etteantud ameti võrdluses). Ühiskonnale suuri ja olulisi asju teha võimaldavatest ametitest eristub noorte jaoks esimesena samuti arstiamet, kuid järgmisena näeme õpetajaametit. Käärid ilmnevad töö väarika tasustamise hinnangutes, kus arstiamet on jätkuvalt esireas peale juristi, kuid õpetajaamet võrreldavatest ametitest eelviimane enne sotsiaaltöötajat.
- **Noored hindavad õpetajaameti mainekust enda jaoks heaks** ehk 3 palliga 5-pallisel skaalal. Tulemus on erinevates sotsiaal-demograafilistes ning õppetausta lõigetes üsna sarnane. Positiivsemana näevad õpetajaametit Lõuna-Eesti õpilased (3,6 palli), kehvemalt hindavad seda Harju-, Rapla- ja Järvamaa 16-19-aastased (2,6 palli).

Gümnaasiuminoorte sihtrühma tulemuste kokkuvõte II

- Tendentsina võib märgata ka tüdrukute, eestlaste, hobidega tegelevate ning edasise õppimissuuna võtnud õpilaste positiivsemat suhtumist õpetajaametisse. Nii noorte kui tudengite puhul hindavad just poisid õpetajaameti mainet madalamalt kui tüdrukud, samas kui ülejäänud uuritud segmentides on tendents vastupidine (mehed on positiivsemad kui naised).
- **Õpetajaameti eripäradena noorte jaoks eristub see, et töö võimaldab teha ühiskonnale olulisi asju**, sellega kaasneb pidev õppimine ja areng, kaasaegne töökeskkond ning stabiilne töökoht. Vähem iseloomulik on sellele ametile gümnaasiuminoorte hinnangul mõistlik palgatase, meeldiv tööühkkond ning optimaalne töökoormus.
- Üldiselt võib märgata, et ükski hinnatud omadustest ei oma noorte jaoks tugevat korrelatiivset seost õpetajaameti mainega (korrelatsioonikoefitsient jääb vahemikku 0,1-0,4). Siiski esimesed neli koos heade karjäärivõimaluste, vaheldusrikka töö, tegutsemisvabaduse ning väärtustatusega ühiskonnas kujundavad õpetajaameti mainekust nende jaoks positiivselt enam.
- **Kuigi õpetajaameti maine on noorte jaoks keskmisest kõrgem, on märkimisväärselt vähe neid, kes õpetajaametit karjäärivalikuna kaaluks, vaid 16%.** Tendentsina keskmisest enam on nende seas tüdrukuid, pealinna noori ning ennast pigem humanitaarainete inimeseks pidajaid.
- Nende jaoks, kes on ameti suhtes kõhklevad seisukohal, oleks motiveerivaks eeskätt paremad palgaga seotud tingimused ning väiksem töökoormus ja tööstress.

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Õpetajaametiga seostuvad märksõnad ja tegevused

% kõikidest vastanud gümnaasiuminoortest, n=207

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

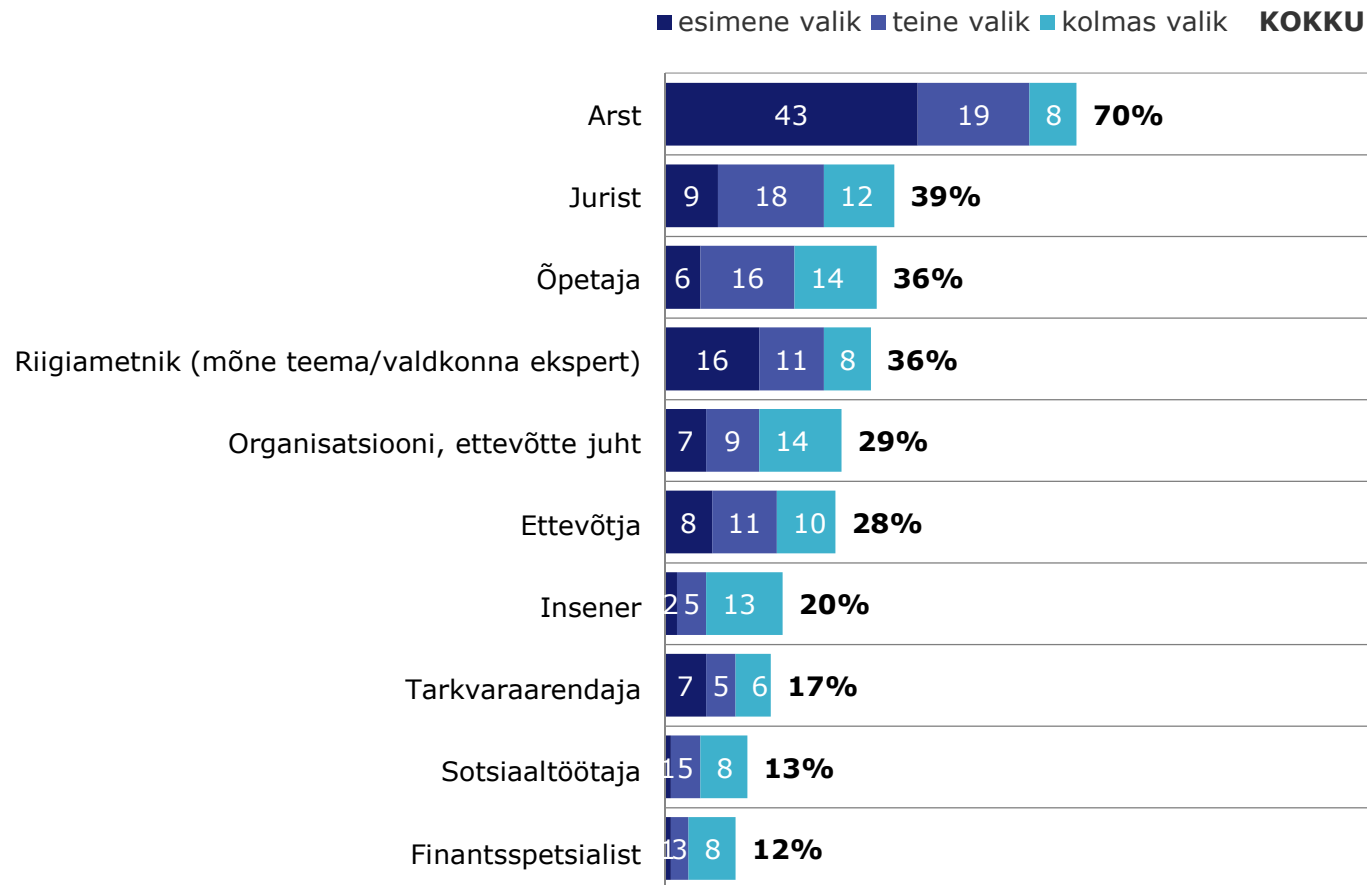
Väga hea õpetaja omadused

% kõikidest vastanud gümnaasiuminoortest, n=207

Võrdlusametite pingerida: amet, mis tagab ühiskonnas väerika positsiooni

% kõikidest vastanud gümnaasiuminoortest, n=207

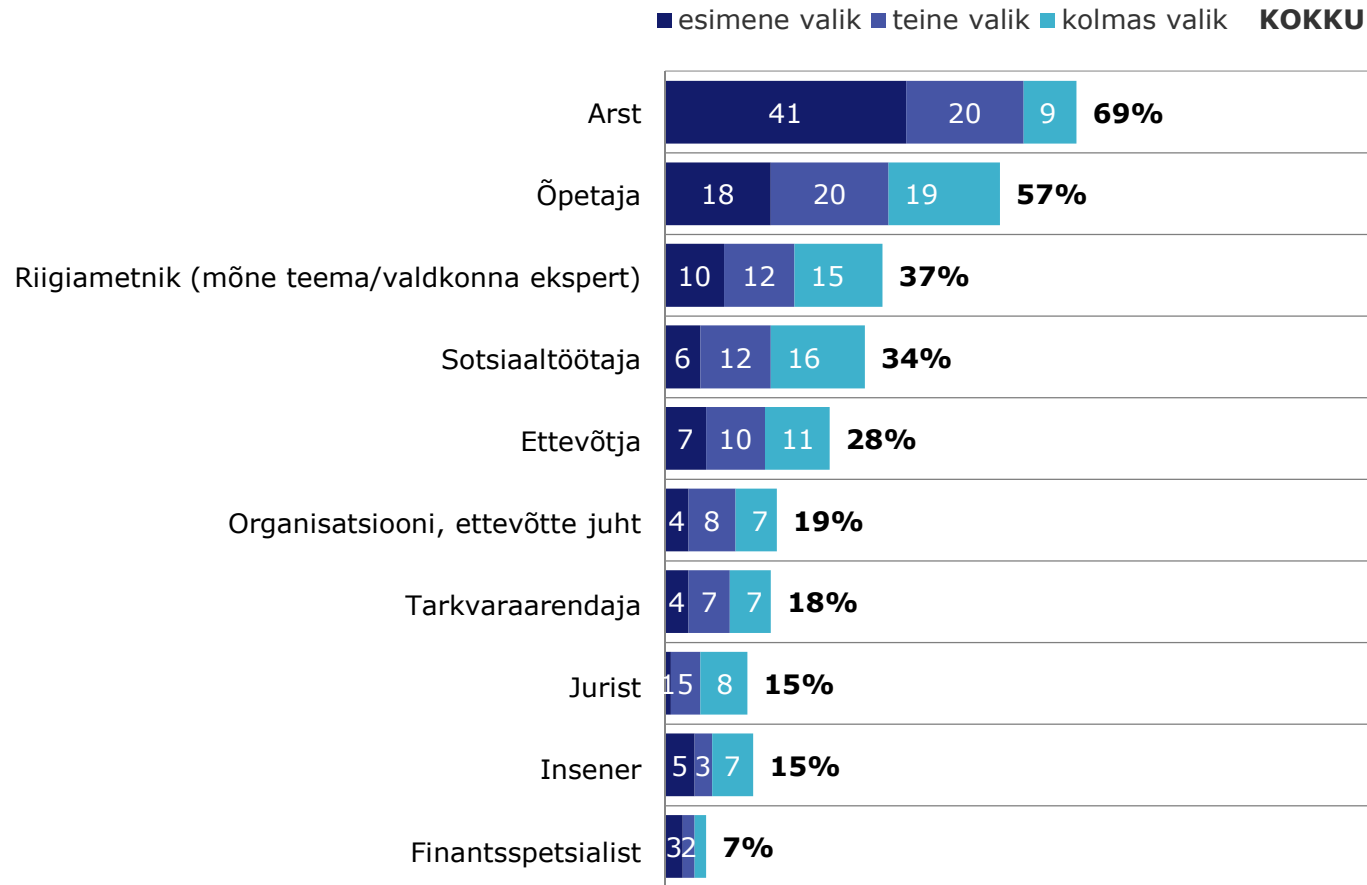
TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Võrdlusametite pingerida: amet, mis võimaldab igapäevatoos teha ühiskonnale suuri ja olulisi asju

% kõikidest vastanud gümnaasiuminoortest, n=207

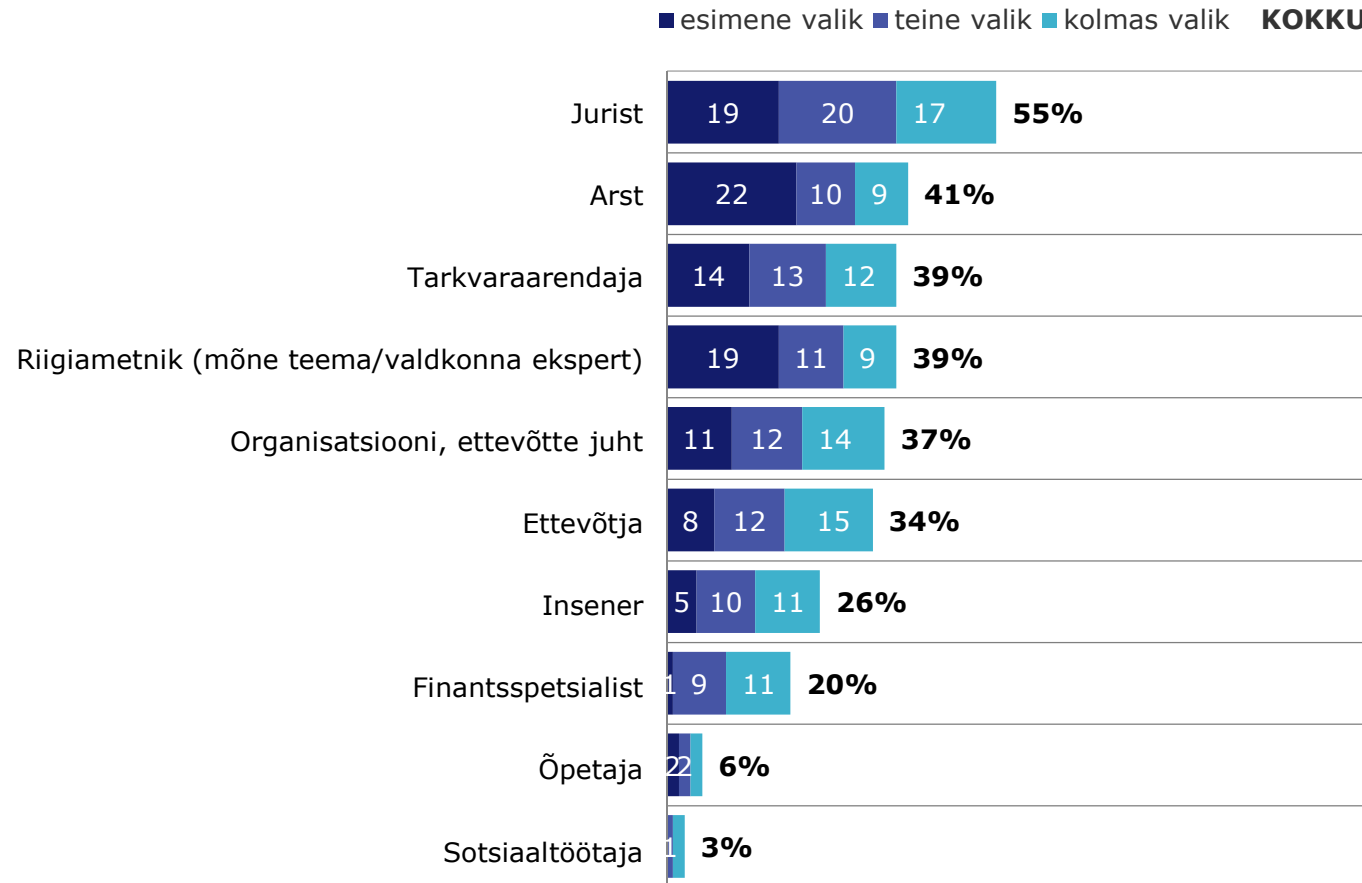
TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Võrdlusametite pingerida: amet, mis võimaldab teenida ametikohale väärilist töötasu

% kõikidest vastanud gümnaasiuminoortest, n=207

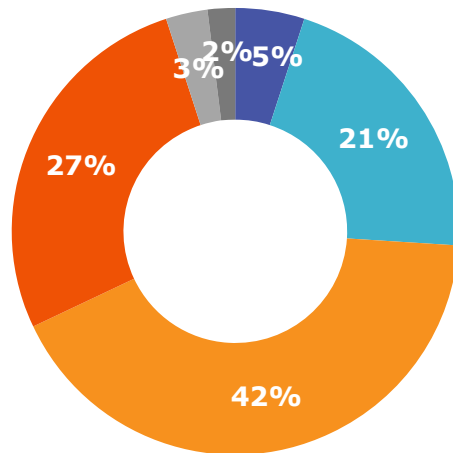

Õpetajaameti maine

% kõikidest vastanud gümnaasiuminoortest, n=207

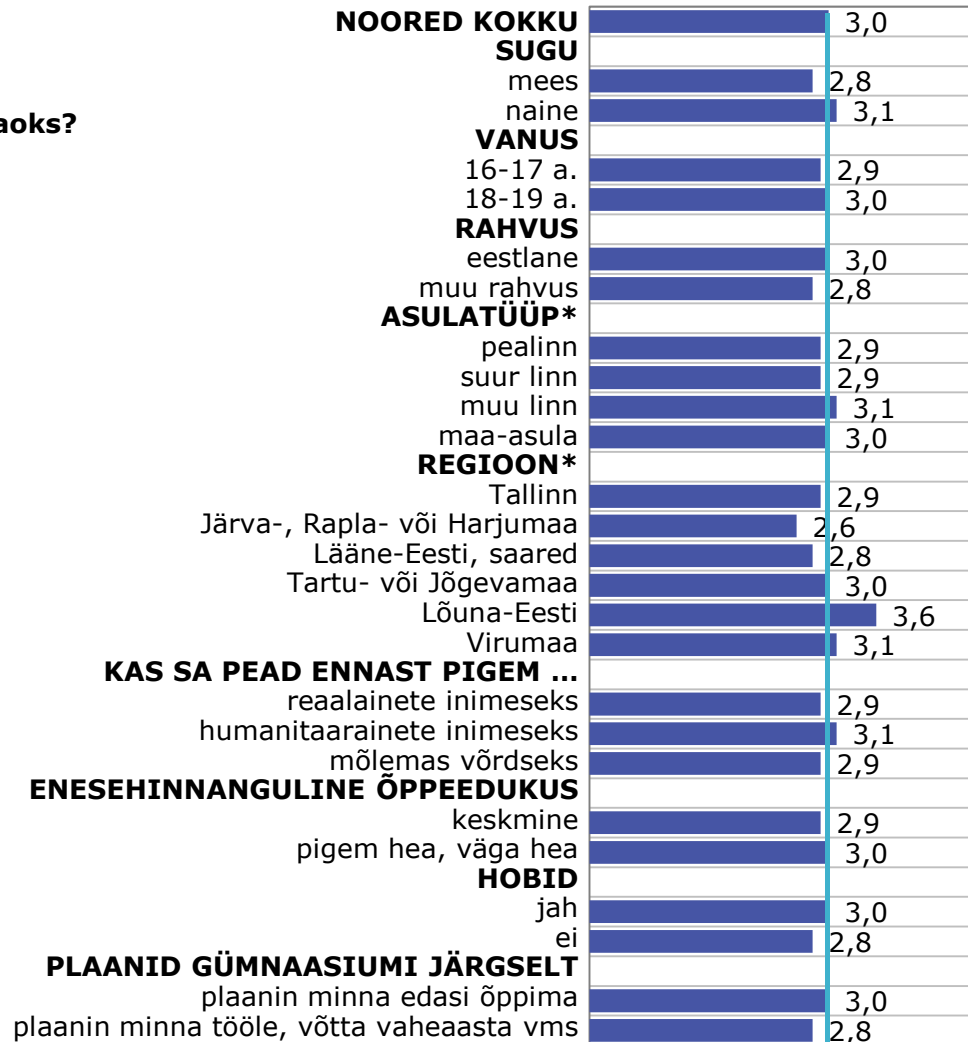
Milline on õpetajaameti maine Teie jaoks?

- suurepärane
- väga hea
- hea
- rahuldav
- halb
- ei oska öelda

Õpetajaameti maine sihtrühmades

Keskmine hinnang 5-pallisel skaalal, kus 5= suurepärane ja 1=halb

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

* Siin ja edaspidi, vaata asulatüüpide ja regioonide liigitust aruande lisast, konkreetse sihtrühma valimimudeli kirjeldusest.

Õpetajaametiga seonduvad märksõnad

% kõikidest vastanud gümnaasiuminoortest, n=207

Palun hinnake, kuivõrd kirjeldavad järgmised märksõnad õpetajaametit Eestis
Keskmine hinnang 5-pallisel skaalal, kus 5= kirjeldab eriti hästi ja 1=ei kirjelda üldse

		Seos õpetajaameti mainega*
Ühiskonnale oluline töö, mõjutab oluliselt inimeste elusid	4,2	0,20
Pidev õppimine ja areng	3,8	0,30
Kaasaegne töökeskkond	3,5	0,31
Stabiilne töökoht	3,5	0,36
Võimalus töötada erinevates kohtades Eestis	3,4	0,16
Võimalus töötamise kõrvalt edasi õppida	3,4	0,22
Inspireerivad, omal alal võimekad kolleegid	3,3	0,24
Huvitav ja vaheldusrikas töö	3,2	0,34
Ahvatlevad lisasoodustused	3,0	0,13
Ametina ühiskonnas väärtustatud	3,0	0,30
Suur tegutsemisvabadus	2,8	0,29
Võimalus töötada erinevates kohtades välismaal	2,7	0,17
Head karjäärivõimalused	2,7	0,39
Mõistlik töökoormus	2,6	0,19
Pingevaba, sõbralik tööõhkkond	2,4	0,20
Konkurentsivõimeline palk	2,2	0,40

* Pearsoni korrelatsioonikordaja

TNS Emor

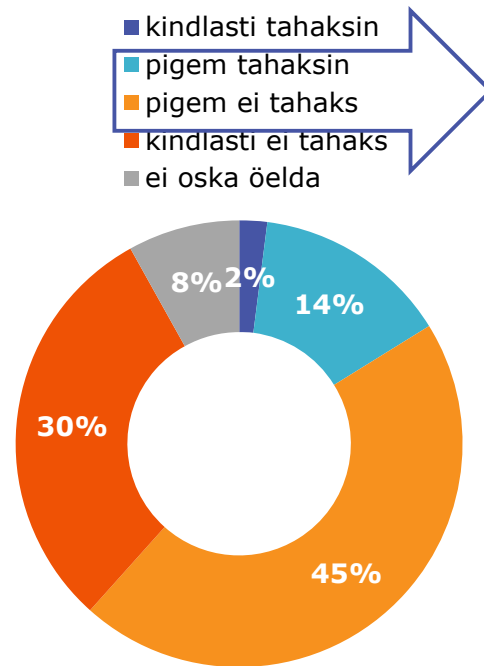
Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Õpetajaameti atraktiivsus gümnaasiuminoorte seas

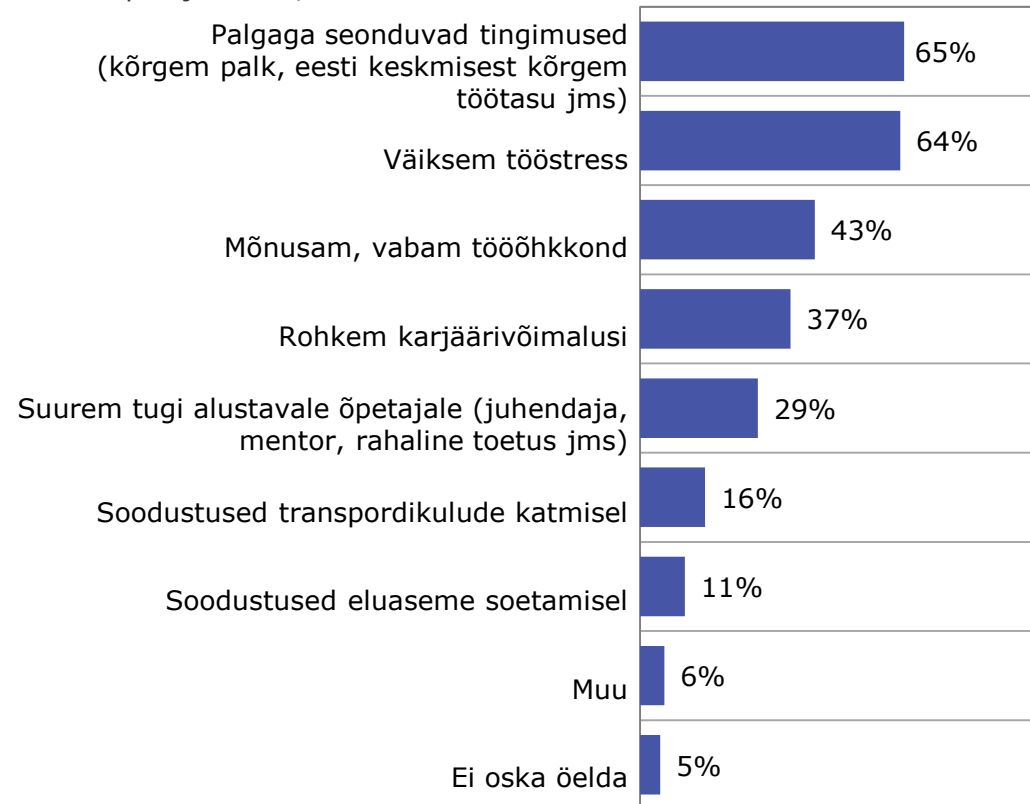
Kas Teie tahaksite töötada õpetajana?

% kõikidest vastanud gümnaasiuminoortest, n=207

Mida peaks õpetajaamet pakkuma, et olla ahvatlev valik?

% nendest gümnaasiuminoortest, kes pigem valiks või pigem ei valiks õpetajaametit, n=121

4

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus tudengite seas

Tudengite sihtrühma tulemuste kokkuvõte I

- **Üliõpilaste jaoks seostub õpetajaametiga eeskätt teadmiste edasiandmine (35%) ja stressirohke töö (33%),** kuid täiskasvanute maailma astununa ja praktilist laadi igapäevaelu küsimustega enam kokku puutudes märgib viiendik **õpetajaameti juures ka madalat töötasu.**
- Pea kaks korda enam kui oma valdkonna head tundmist ootavad tudengid ideaalselt õpetajalt kannatlikkust, mõistmist ja lugupidamist õpilaste suhtes (vastavalt 36% ja 63%).
- Tudengite jaoks positsioneerub kümnest võrreldust ametist väarikuse alusel esimeseks arstikutse, sellele järgnevad organisatsiooni juht ja insener. Ühiskonna seisukohast oluliseks peetakse õpetajaametit ning enam teenivat usutakse tarkvaraarendajaid.
- **Tudengid hindavad õpetajaameti mainet keskmiselt 2,9 palliga.** Mida positiivsemaks hinnatakse õpetajaameti mainet, seda kindlama veendumusega kaalutakse ka õpetajaameti valikut ja vastupidi – need, kes tahaks kindlasti õpetajana töötada, hindavad ameti mainet märgatavalt kõrgemalt kui need, kes kindlasti ei tahaks. Mõnevõrra **positiivsemalt näevad õpetajaameti mainet naised, rakenduslikku kõrgharidust omandavad, pigem humanitaarsuuna tudengid.** Ka kooli kõrvalt täistööajaga töötamine paneb õpetajaametit nägema helgemas valguses, samas kui **kogemus õpetajatöoga tähendab reeglina keskmisest madalamaid hinnanguid ameti mainele.**
- Huvitav on märkida, et kui elanike ja õpetajate sihtrühmas hindavad mehed õpetajaameti mainet kõrgemalt kui naised, siis tudengite (ja gümnaasiuminoorte) puhul on meeste hinnangud madalamad kui naistel. Võib arvata, et see viitab **karjäärivaliku algusetapis olevate noorte seisukohale, et õpetajaamet seostub pigem naistega.**

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Tudengite sihtrühma tulemuste kokkuvõte II

- **Mõõdetud omadustest kirjeldavad õpetajatööd tudengite jaoks enam ameti olulisus ühiskonnas, pidev areng ja töökoha stabiilsus.** Vähem omased on konkurentsivõimeline palk, meeldiv tööühkkond, aga ka erinevad võimalused karjääriks, seda eriti välismaale suundumise mõttes.
- Õpetajaameti mainekusega ei ole ka siin sihtrühmas väga tugevat korrelatiivset seost ühegi mõõdetud omadusega. Enam **mõjutavad mainet töö väärtustamine ühiskonnas, kaasaegne töökeskkond ning koostöövõimalus omal alal võimekate, inspireerivate kolleegidega.**
- Vabade kommentaaride märksõnadest määravad üliõpilaste jaoks **õpetajaameti maine positiivset poolt nõudlikkus, distsipliin, positiivsus, heasoovlikkus ja head suhtlemisioskused** (ehk need, kes on õpetajaametiga seostanud vastavaid omadusi või tegevusi, on ka õpetajaametit keskmisest mainekamaks hinnanud). Õpetajaameti mainet toovad alla pingeline töö ja suur töökoormus.
- **Õpetajaks on kindlasti või pigem valmis hakkama 41%** suuremate kõrgkoolide 1.-2. kursuse tudengitest ehk märgatavalt suurem osakaal, kui üldhariduskoolide õpilased, kes õpetajatega vahetumalt kokku puutuvad. Mõjutamaks kahevahelolijaid õpetajaametit kaaluma, peaks eeskätt olema täidetud palgaootused, seejärel peaks olema tagatud mõistlikum töökoormus koos väiksemate klassidega ning suurem tugi alustavale õpetajale nii mentorluse kui rahalise toetuse näol.

Õpetajaametiga seostuvad märksõnad ja tegevused

% kõikidest vastanud tudengitest, n=212

„Muu“ all mainiti muuhulgas korrektset, konservatiivset riietust, prille; noorte õpetajate puudust.

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

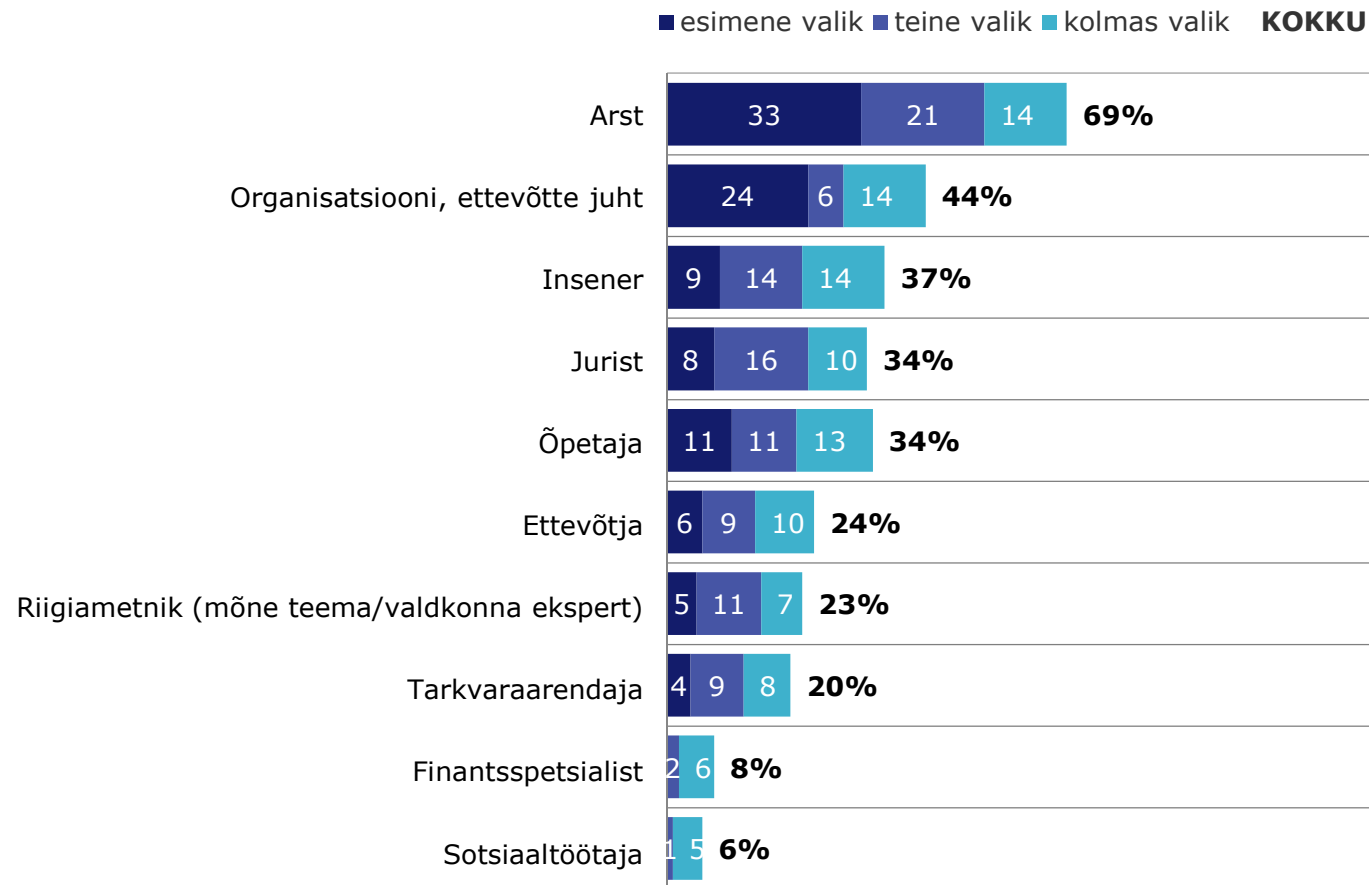
Väga hea õpetaja omadused

% kõikidest vastanud tudengitest, n=212

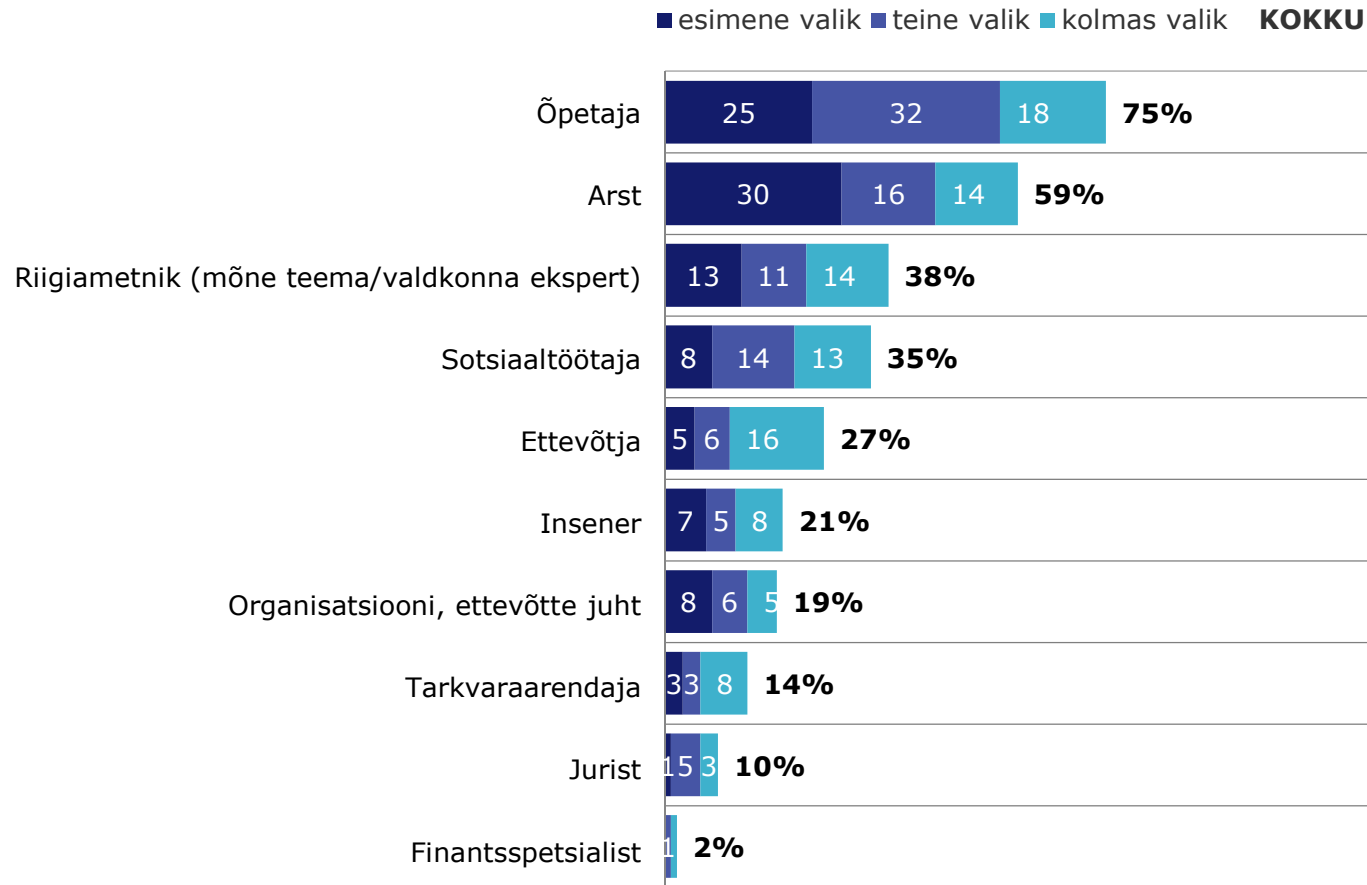
Võrdlusametite pingerida: amet, mis tagab ühiskonnas väerika positsiooni

% kõikidest vastanud tudengitest, n=212

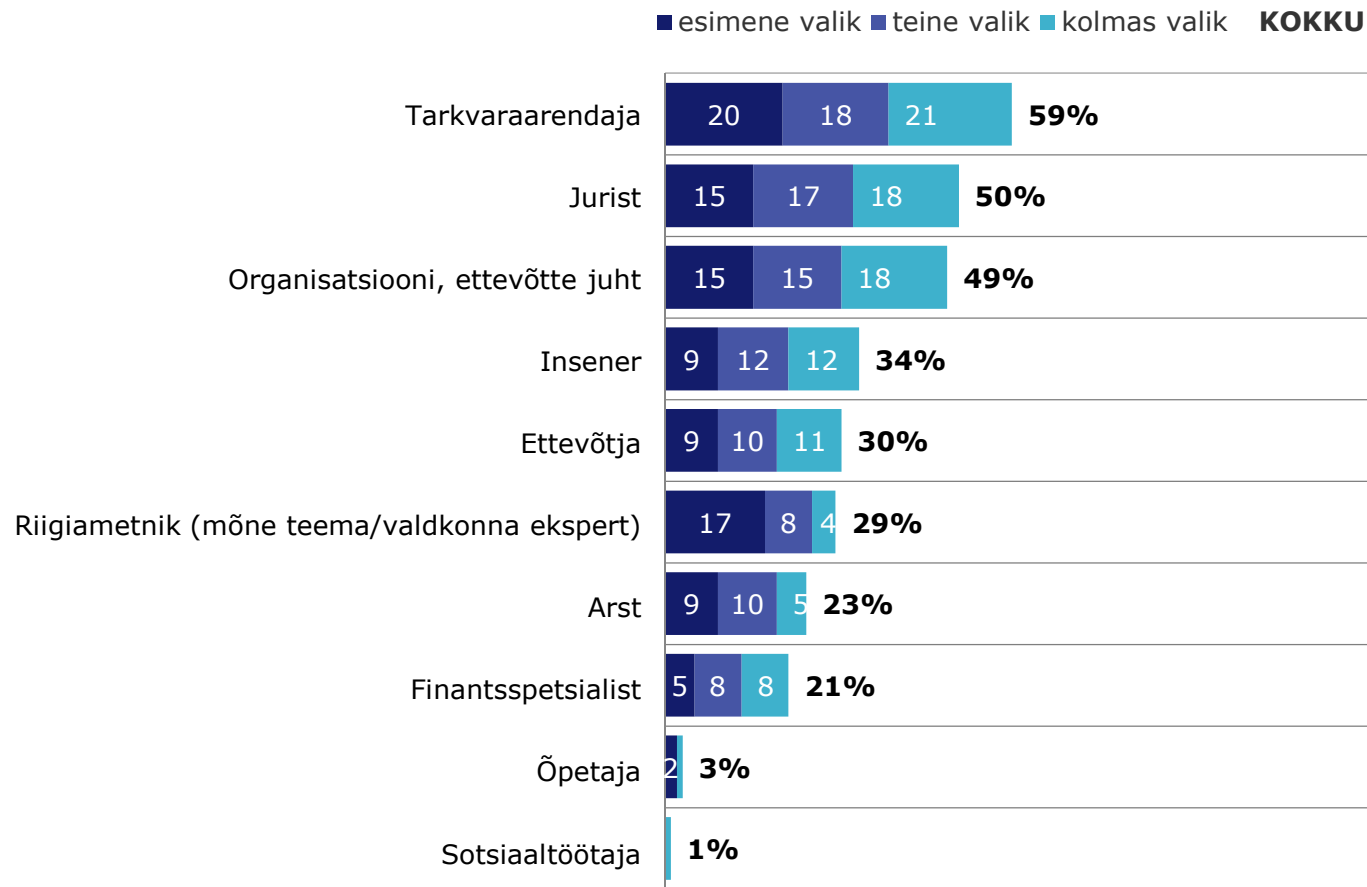
Võrdlusametite pingerida: amet, mis võimaldab igapäevatöös teha ühiskonnale suuri ja olulisi asju

% kõikidest vastanud tudengitest, n=212

Võrdlusametite pingerida: amet, mis võimaldab teenida ametikohale väärilist töötasu

% kõikidest vastanud tudengitest, n=212

TNS Emor

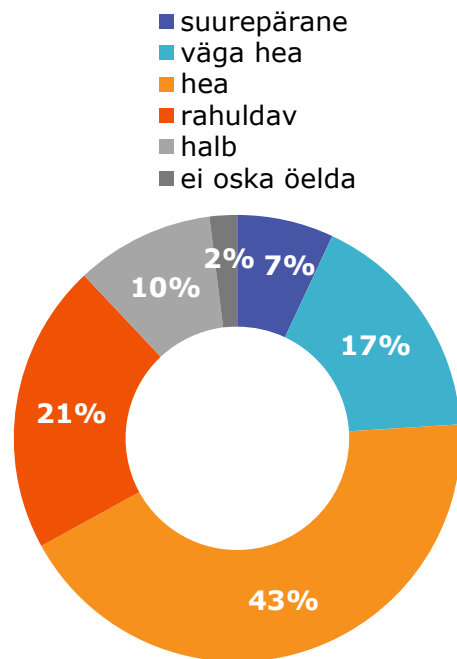
Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Õpetajaameti maine

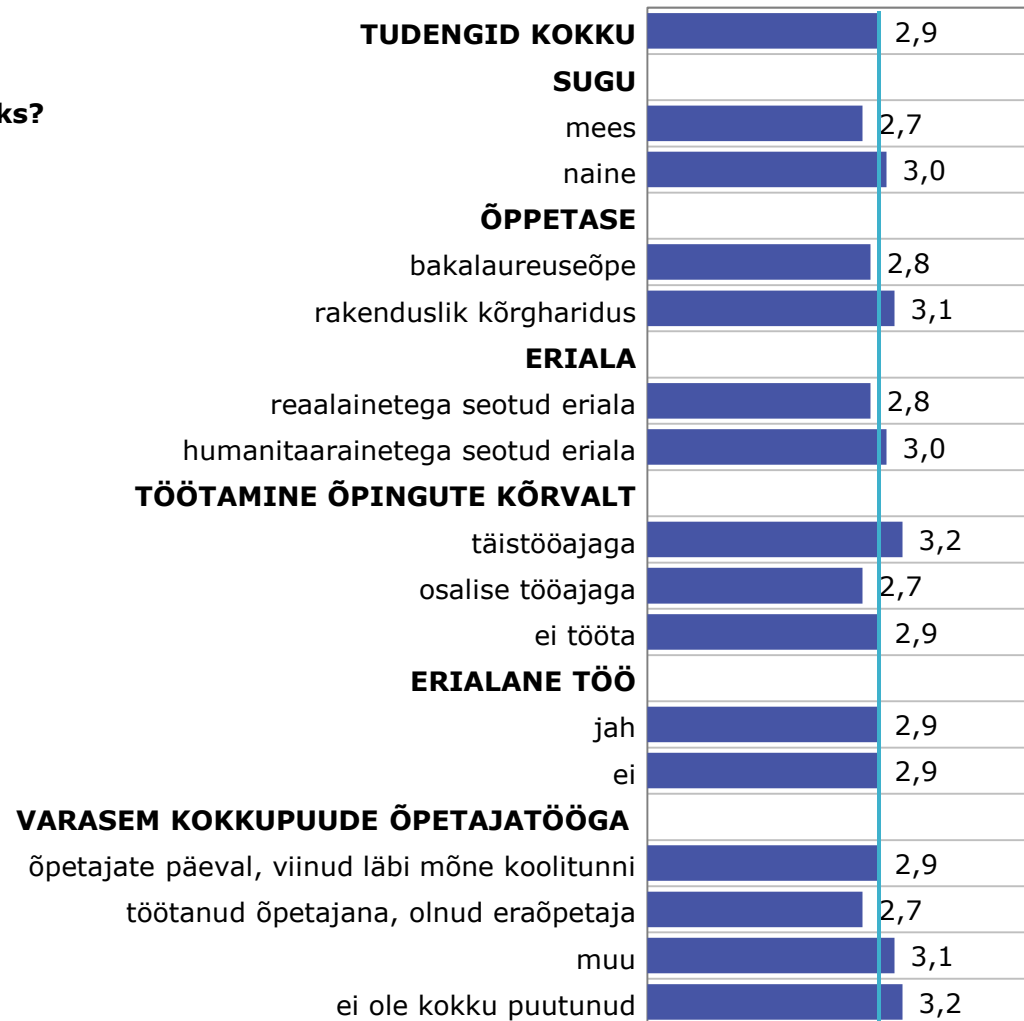
% kõikidest vastanud tudengitest, n=212

Milline on õpetajaameti maine Teie jaoks?

Õpetajaameti maine sihtrühmades

Keskmine hinnang 5-pallisel skaalal, kus 5= suurepärase ja 1=halb

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Õpetajaametiga seonduvad märksõnad

% kõikidest vastanud tudengitest, n=212

Palun hinnake, kui võrd kirjeldavad järgmised märksõnad õpetajaametit Eestis
Keskmine hinnang 5-pallisel skaalal, kus 5= kirjeldab eriti hästi ja 1=ei kirjelda üldse

		Seos õpetajaameti mainega*
Ühiskonnale oluline töö, mõjutab oluliselt inimeste elusid	4,2	0,04
Stabiilne töökoht	3,7	0,27
Pidev õppimine ja areng	3,7	0,27
Võimalus töötada erinevates kohtades Eestis	3,2	0,26
Huvitav ja vaheldusrikas töö	3,2	0,23
Ahvatlevad lisasoodustused	3,1	0,1
Võimalus töötamise kõrvalt edasi õppida	3,1	0,16
Kaasaegne töökeskkond	3,1	0,32
Inspireerivad, omal alal võimekad kolleegid	3,0	0,44
Ametina ühiskonnas väärtustatud	2,7	0,42
Suur tegutsemisvabadus	2,6	0,08
Mõistlik töökoormus	2,4	0,2
Head karjäärivõimalused	2,3	0,22
Võimalus töötada erinevates kohtades välismaal	2,2	0,18
Pingevaba, sõbralik tööühkkond	2,1	0,25
Konkurentsivõimeline palk	1,9	0,30

* Pearsoni korrelatsioonikordaja

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

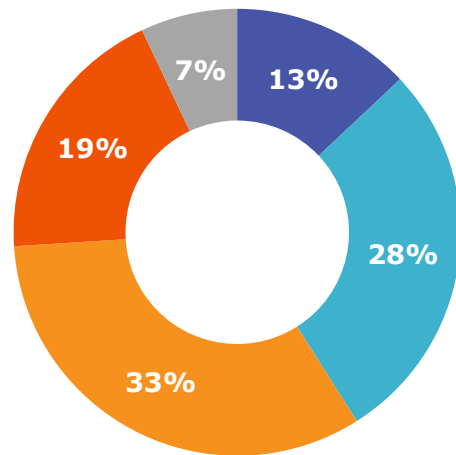
© TNS

Õpetajaameti atraktiivsus

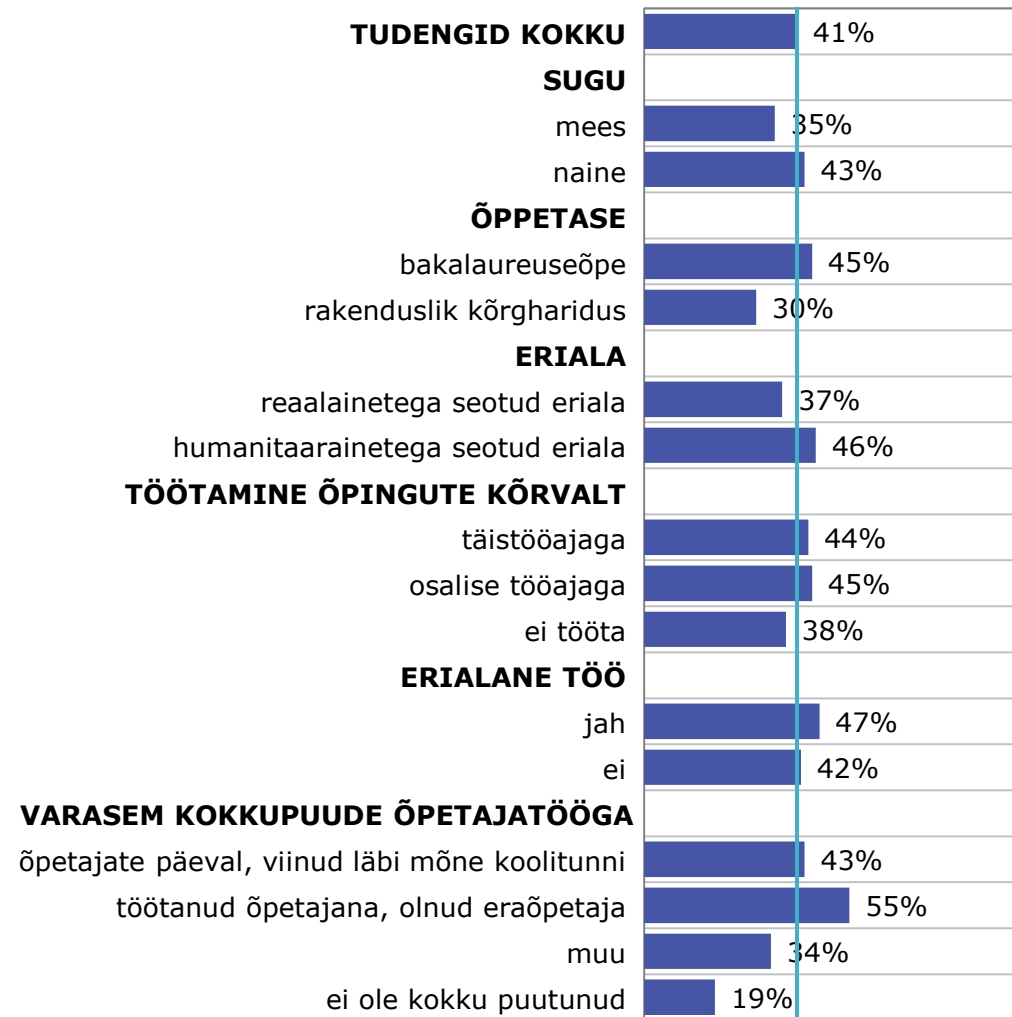
Kas Teie tahaksite töötada õpetajana?

% kõikidest vastanud tudengitest, n=212

- kindlasti tahaksin
- pigem tahaksin
- pigem ei tahaks
- kindlasti ei tahaks
- ei oska öelda

Õpetajaameti atraktiivsus sihtrühmades, kindlasti või pigem tahaks töötada õpetajana, n=75

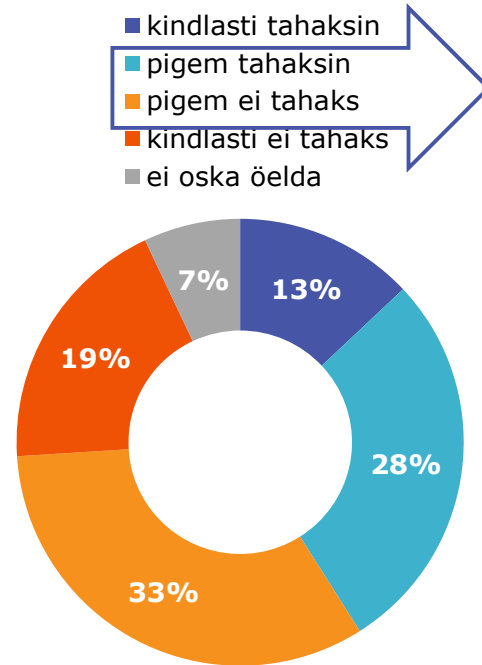

Mida peaks õpetajaamet pakkuma, et olla ahvatlev valik?

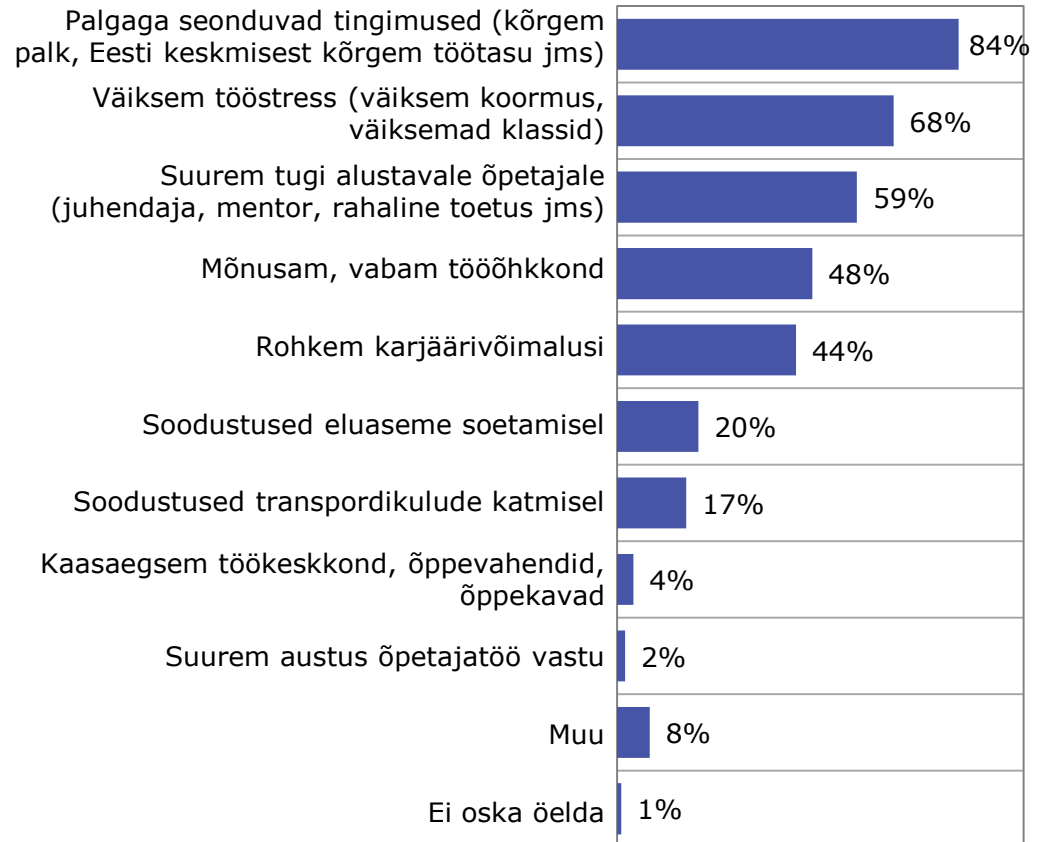
% nendest tudengitest, kes pigem valiks või pigem ei valiks õpetajaametit, n=131

Kas Teie tahaksite töötada õpetajana?

% kõikidest vastanud tudengitest, n=212

Pigem valiks või pigem ei valiks õpetajaametit

„Muu“ all mainiti peamiselt enda mittesobimist õpetajaks isikuomaduste tõttu.

5

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 35-50-aastaste eestimaalaste seas

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

35-50-aastaste eestimaalaste sihtrühma tulemuste kokkuvõte I

- Lisaks noorte ja tudengite poolt õpetajaametiga seostatud **kompetentsi ja teadmiste edasiandmisega, määravad 35-50-aastaste jaoks selle töö olemust armastus laste vastu, autoriteet, enesekehtestamine ja eeskujuks olemine.**
- Väarika positsiooni ühiskonnas tagavad elanike jaoks arsti, juristi ja ettevõtte juhi ametid; õpetajaamet võimaldab igapäevaselt teha ühiskonnale olulisi asju, kuid pakub selle eest väikseimat tasu.
- **Õpetajaameti mainekust hinnatakse selles vanusegrupis keskmiselt 3 palliga ehk heaks.** Amet on **enam väärtustatud Lõuna-Eesti elanike ja meeste, eriti just 41-45-aastaste meeste poolt.** Naised vanuses 35-40 aastat ja 46-50 aastat ehk muuhulgas need sihtrühmad, kelle eakaaslased paljud õpetajad Eesti koolideski on, tajuvad õpetajaametit vähem mainekana.
- Kuigi võiks arvata, et inimese enda haridustase mängib õpetajaameti maine tajumisel rolli, see siiski antud uuringu põhjal kinnitust ei leia. Ka üheks hüpoteesiks peetud õpetajaameti parem maine maa-asulate elanike seas, kus võiks eeldada, et õpetaja on enam seotud kohaliku kogukonna tegemistega ning seeläbi ehk enam hinnatud, ei leia kinnitust. Seeläbi leiab kinnitust see, et õpetajaameti mainekust ei seostata mitte niivõrd ameti väarikusega ja panusega ühiskonda, kui pigem suure töökoormuse, stressirohke suhtlemisega erinevate huvirühmadega ning madala töötasuga.

35-50-aastaste eestimaalaste sihtrühma tulemuste kokkuvõte II

- Sarnaselt teistele sihtrühmadele, kujundavad ka **elanike jaoks õpetajaameti sisu ühiskonnale olulise töö tegemine, pidev õppimine ja areng ning stabiilse töökoha olemasolu**. Tähtsuset teise ringi teemadena tulevad esile **töö vaheldusrikkus, võimalus töö kõrvalt edasi õppida, inspireerivad kolleegid ning ahvatlevad lisasoodustused** (nagu pikk suvepuhkus, lühem töönädal, soodustused kaubanduses). Vähem nähakse võimalust töötada välismaal, olla pingevabas õhkkonnas ja teenida väärilist tasu.
- Korrelatsioon mainekujundajatena on neil omadustel nõrk, veidi enam eristuvad ameti väärtuslikkus ja töö vaheldusrikkus. **Õpetajaametiga seostuvatest märksõnadest kujundavad elanike jaoks ameti positiivset külge missioonitunne, patriotism, ühiskonna edasiviija roll, mainet kahjustab väike palk.**
- **Õpetajaametit peab võimalikuks karjääriks ligi kolmandik 35-50-aastastest elanikest**. Keskmisest enam on nende seas naisi, Tartu- ja Jõgevamaa, Lõuna-Eesti ja väikelinnade elanikke. Lihtsam on end õpetajarollis ette kujutada ka kõrgharidusega inimestel, tippspetsialistidel, avaliku sektori töötajatel ning neil, kes töötamise kõrvalt õpivad või omavad mingil kujul kogemust õpetajaks või koolitajaks/treeneriks olemisest.
- Sarnaselt teistele sihtrühmadele, ootavad ka 35-50-aastased ametis „kõhklejad“ paremaid tingimusi palgataseme osas, väiksemat tööstressi ning suuremat tuge algajatele.

Õpetajaametiga seostuvad märksõnad ja tegevused

% kõikidest 35-50-aastastest vastanud eestimaalastest, n=267

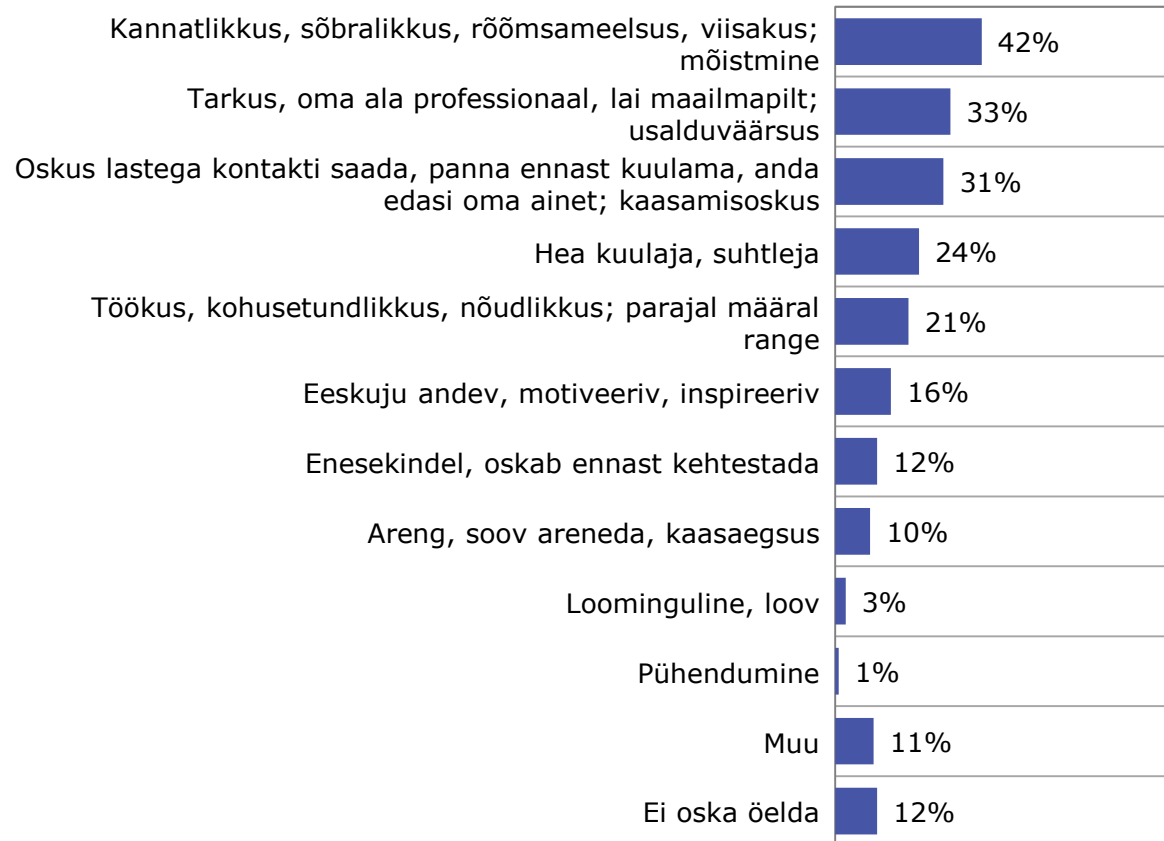
TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Väga hea õpetaja omadused

% kõikidest 35-50-aastastest vastanud eestimaalastest, n=267

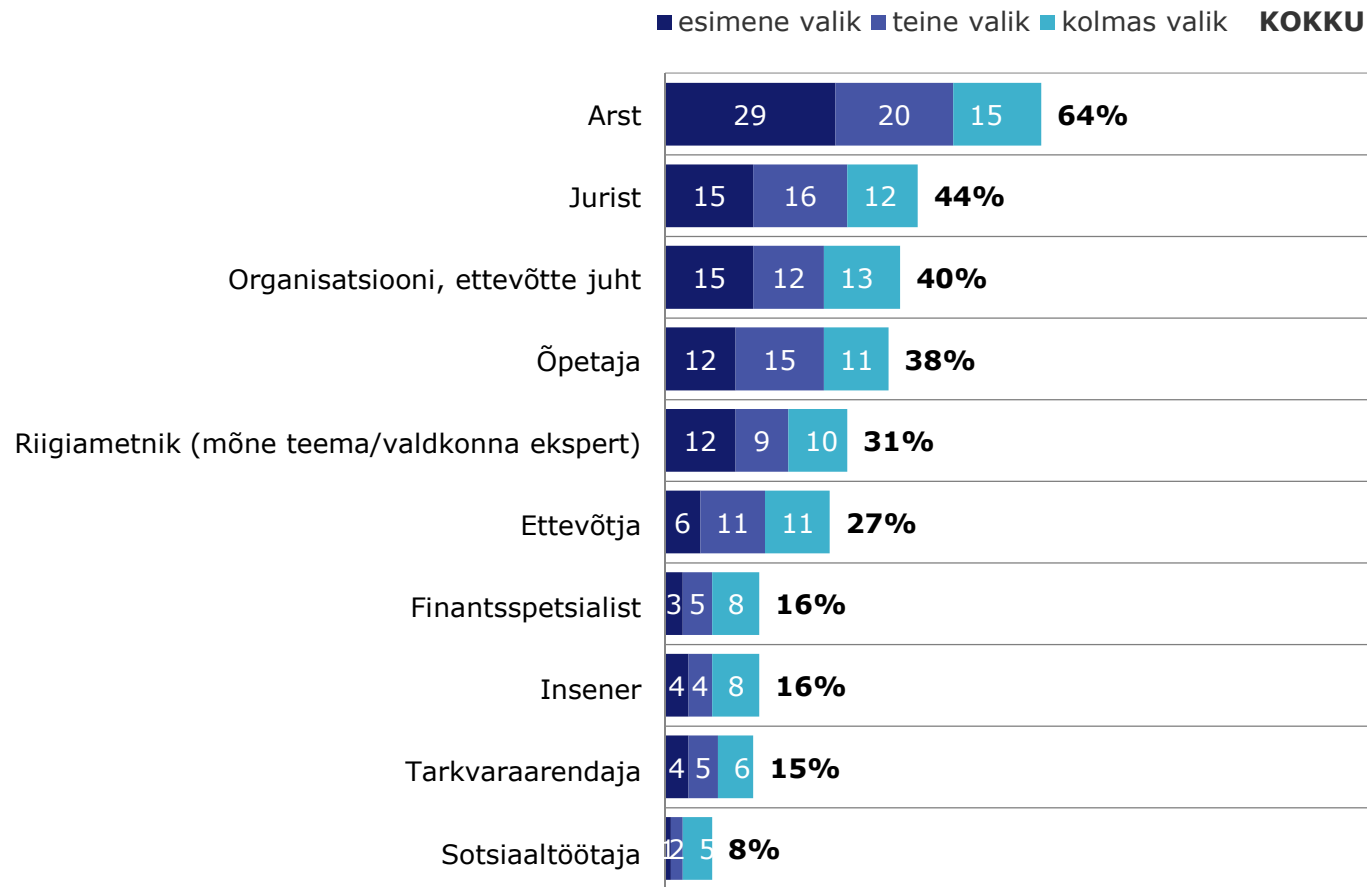
TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Võrdlusametite pingerida: amet, mis tagab ühiskonnas väärrika positsiooni

% kõikidest 35-50-aastastest vastanud eestimaalastest, n=267

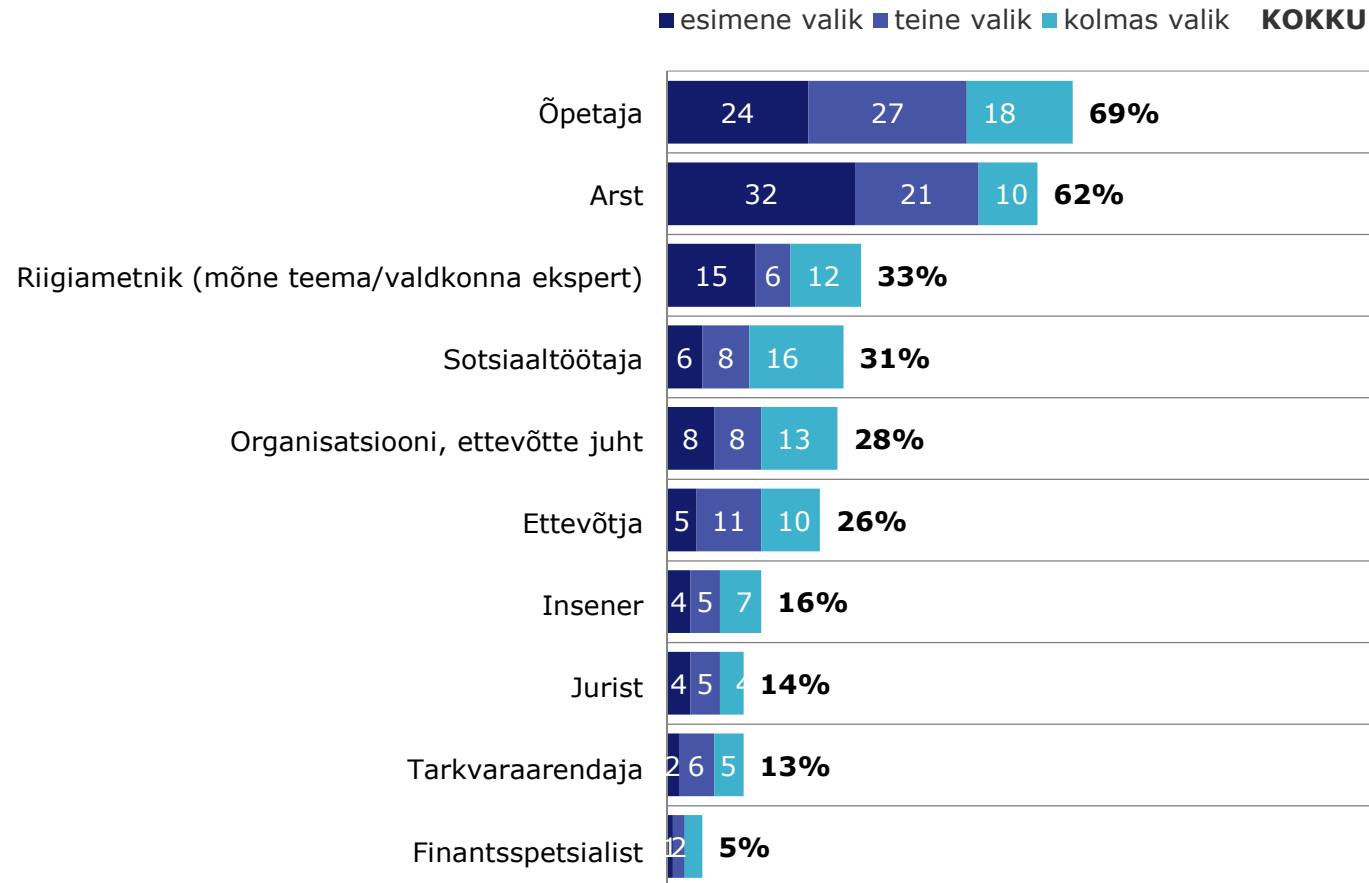
TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

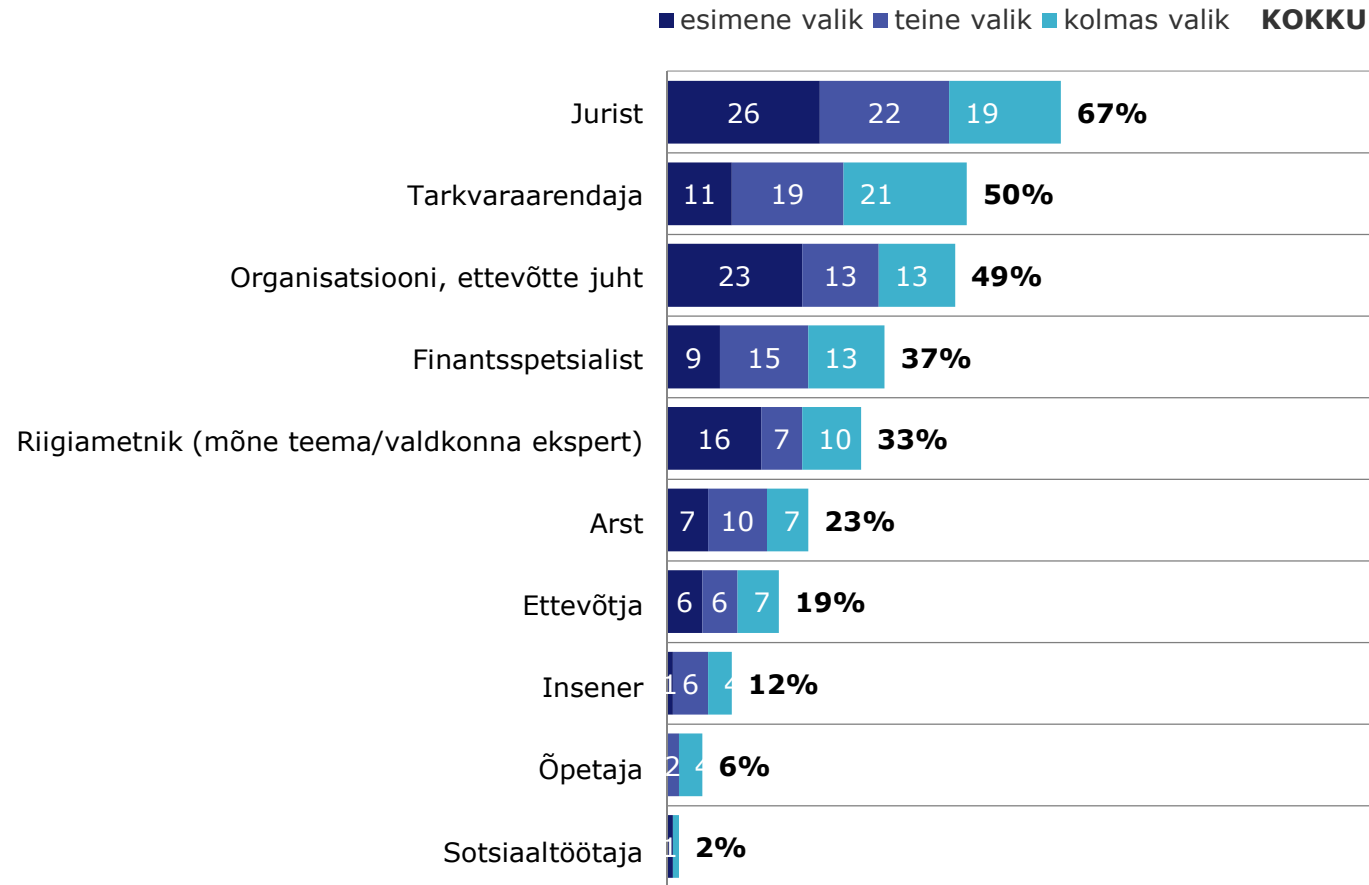
Võrdlusametite pingerida: amet, mis võimaldab igapäevatoos teha ühiskonnale suuri ja olulisi asju

% kõikidest 35-50-aastastest vastanud eestimaalastest, n=267

Võrdlusametite pingerida: amet, mis võimaldab teenida ametikohale väärilist töötasu

% kõikidest 35-50-aastastest vastanud eestimaalastest, n=267

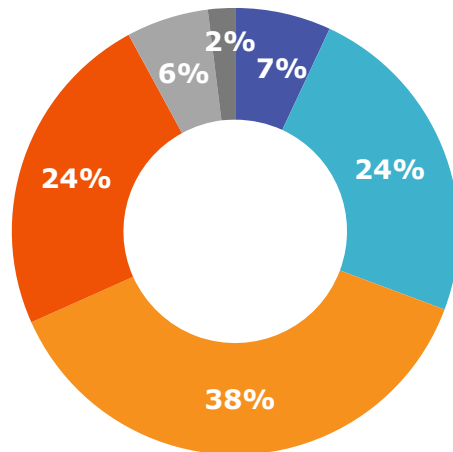

Õpetajaameti maine

% kõikidest 35-50-aastastest vastanud eestimaalastest, n=267

Milline on õpetajaameti maine Teie jaoks?

- suurepärane
- väga hea
- hea
- rahuldav
- halb
- ei oska öelda

Õpetajaameti maine sihtrühmades I

Keskmine hinnang 5-pallisel skaalal, kus 5= suurepärane ja 1=halb

ELANIKUD KOKKU	3,0
SUGU	
mees	3,2
naine	2,8
RAHVUS	
eestlane	3,0
muu rahvus	3,0
VANUS	
35-40 a.	3,0
41-45 a.	3,1
46-50 a.	3,0
REGION	
Tallinn	3,0
Järva-, Rapla- või Harjumaa	2,9
Lääne-Eesti, saared	3,2
Tartu- või Jõgevamaa	3,0
Lõuna-Eesti	3,4
Virumaa	3,0
ASULATÜÜP	
Tallinn või Tallinna lähiumbrus	3,0
suur linn	3,0
muu linn	3,2
maa-asula	2,9
KAS TE PEATE END PIGEM ...	
reaalainete inimeseks	3,2
humanitaarainete inimeseks	2,9
mõlemas võrdseks	2,9
HARIDUS	
põhi-, keskkool	3,0
kesk-eri- või kutseharidus	3,1
kõrgharidus	3,0
TÖÖTAMINE	
töötab	3,0
viibib ajutiselt töölt eemal	3,0

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Õpetajaameti maine sihtrühmades II

Keskmine hinnang 5-pallisel skaalal, kus

5= suurepärane ja 1=halb

AMETIPOSITSIOON	
ettevõtja, iseendale tööandja, keskastme juht	3,1
Tippspetsialist	3,0
keskastme spetsialist	3,1
oskustööline, lihttööline	3,0
SEKTOR	
erasektor	3,0
avalik sektor	3,1
VALDKOND	
primaarsektor, ehitus, tootmine, energeetika	3,0
kaubandus, transport, teenindus	3,0
IT, kommunikatsioon, finants-, haldustegevus	3,1
avalik haldus, riigikaitse, tervishoid, sotsiaaltöö	3,0
haridus	3,2
ÕPINGUD LISAKS TÖÖTAMISELE	
õpib	2,9
ei õpi	3,0
HOBID	
jah	3,0
ei	3,0
VARASEM KOKKUPUUDE ÕPETAJATÖÖGA	
viinud läbi mõne koolitunni, olnud eraõpetaja	3,1
töötanud õpetajana	2,9
muu	3,3
ei ole õpetamisega kokku puutunud	3,0

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Õpetajaametiga seonduvad märksõnad

kõik vastanud 35-50-aastased eestimaalased, n=267

Palun hinnake, kuivõrd kirjeldavad järgmised märksõnad õpetajaametit Eestis?
Keskmine hinnang 5-pallisel skaalal, kus 5= kirjeldab eriti hästi ja 1=ei kirjelda üldse

		Seos õpetajaameti mainega*
Ühiskonnale oluline töö, mõjutab oluliselt inimeste elusid	4,0	0,21
Pidev õppimine ja areng	3,6	0,13
Stabiilne töökoht	3,5	0,18
Huvitav ja vaheldusrikas töö	3,2	0,26
Võimalus töötamise kõrvalt edasi õppida	3,2	0,2
Ahvatlevad lisasoodustused	3,1	0,04
Inspireerivad, omal alal võimekad kolleegid	3,1	0,2
Kaasaegne töökeskkond	3,0	0,19
Võimalus töötada erinevates kohtades Eestis	2,8	0,07
Ametina ühiskonnas väärtustatud	2,6	0,24
Mõistlik töökoormus	2,5	0,14
Suur tegutsemisvabadus	2,4	0,12
Head karjäärivõimalused	2,4	0,1
Konkurentsivõimeline palk	2,2	0,07
Pingevaba, sõbralik tööõhkkond	2,2	0,13
Võimalus töötada erinevates kohtades välismaal	2,0	-0,02

* Pearsoni korrelatsioonikordaja

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

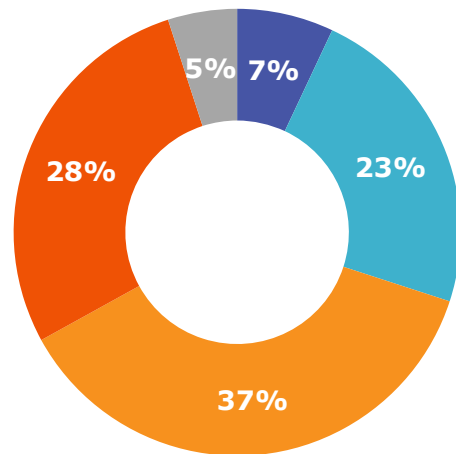
© TNS

Õpetajaameti atraktiivsus

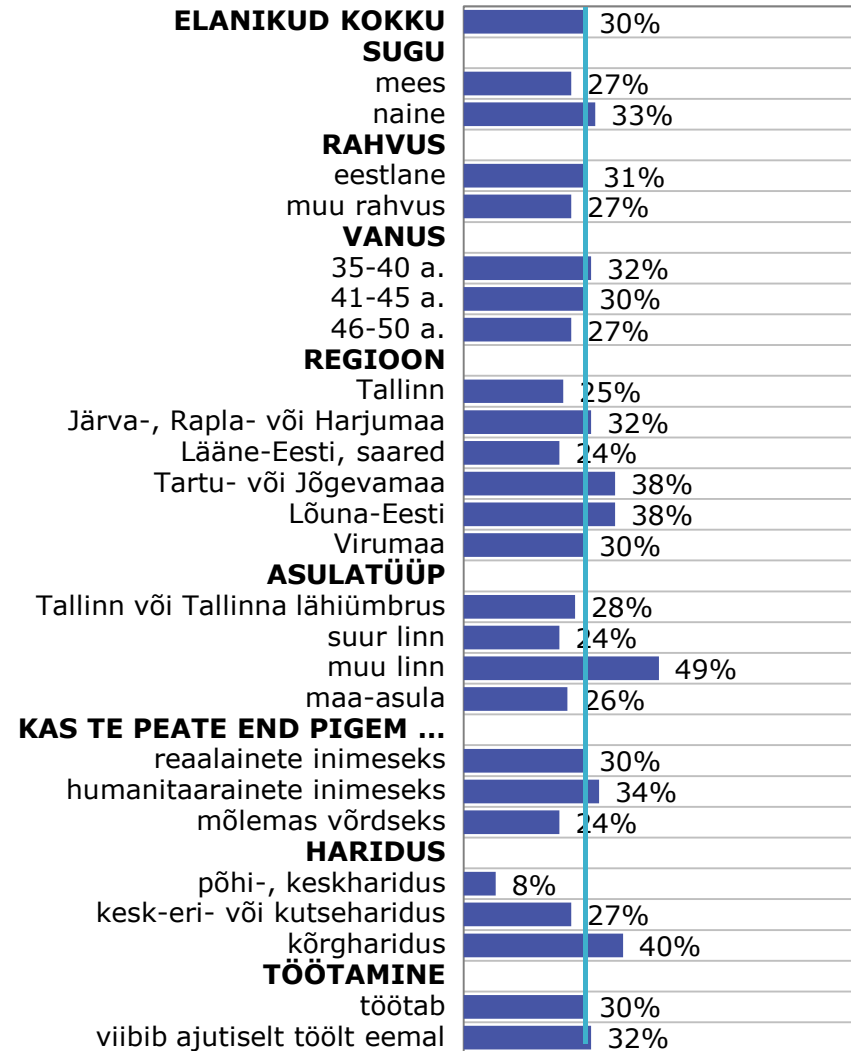
Kas Teie tahaksite töötada õpetajana?

% kõikidest vastanud 35-50-aastastest,
n=267

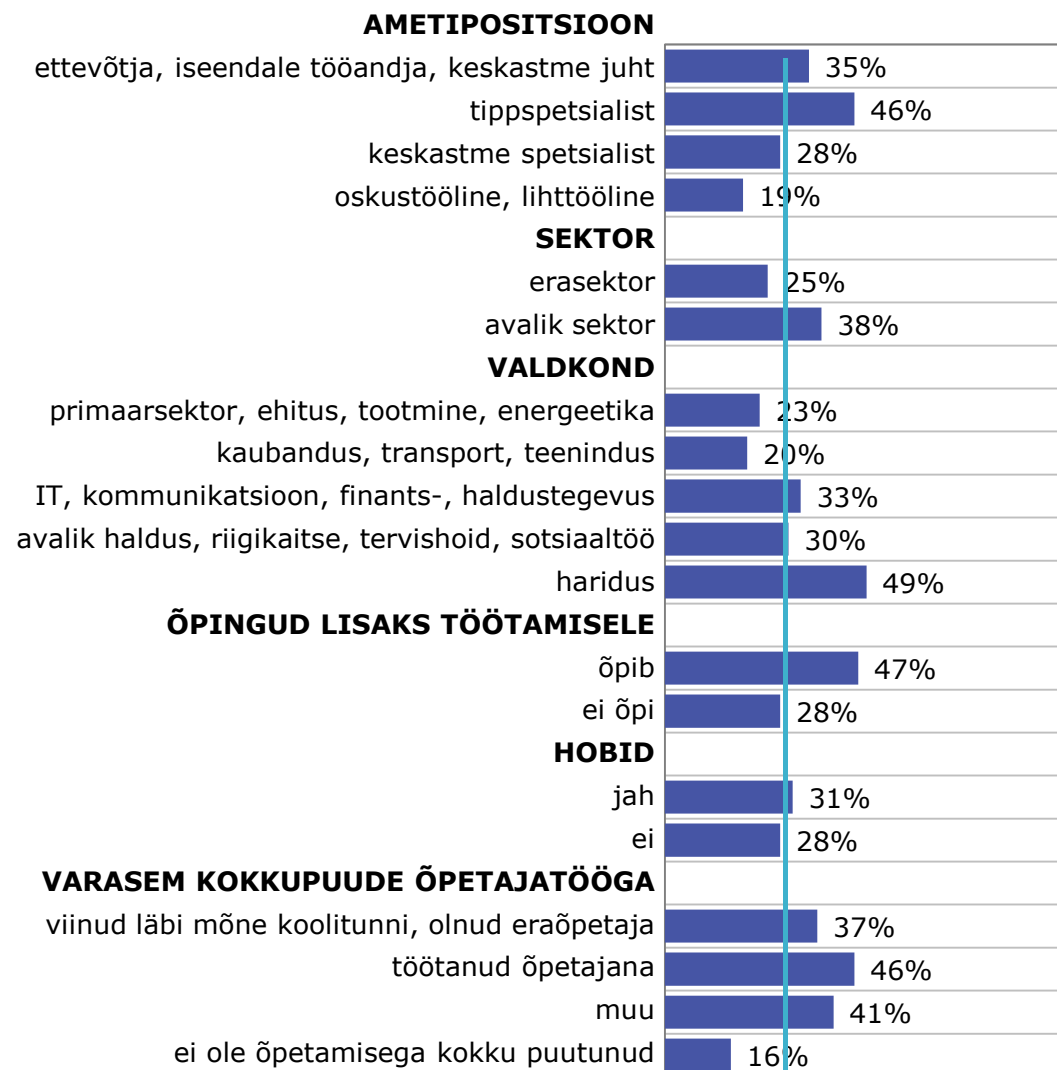
- kindlasti tahaksin
- pigem tahaksin
- pigem ei tahaks
- kindlasti ei tahaks
- ei oska öelda

Õpetajaameti atraktiivsus sihtrühmades I, kindlasti või pigem tahaks töötada õpetajana, n=84

Õpetajaameti atraktiivsus
sihtrühmades II, kindlasti või pigem
 tahaks töötada õpetajana, n=84

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

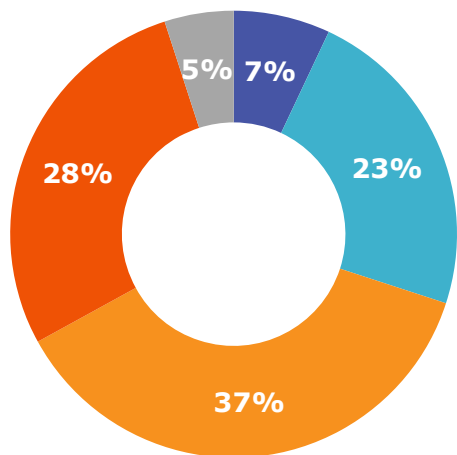
Mida peaks õpetajaamet pakkuma, et olla ahvatlev valik?

% nendest 35-50-aastastest, kes pigem valiks või pigem ei valiks õpetajaameti, n=158

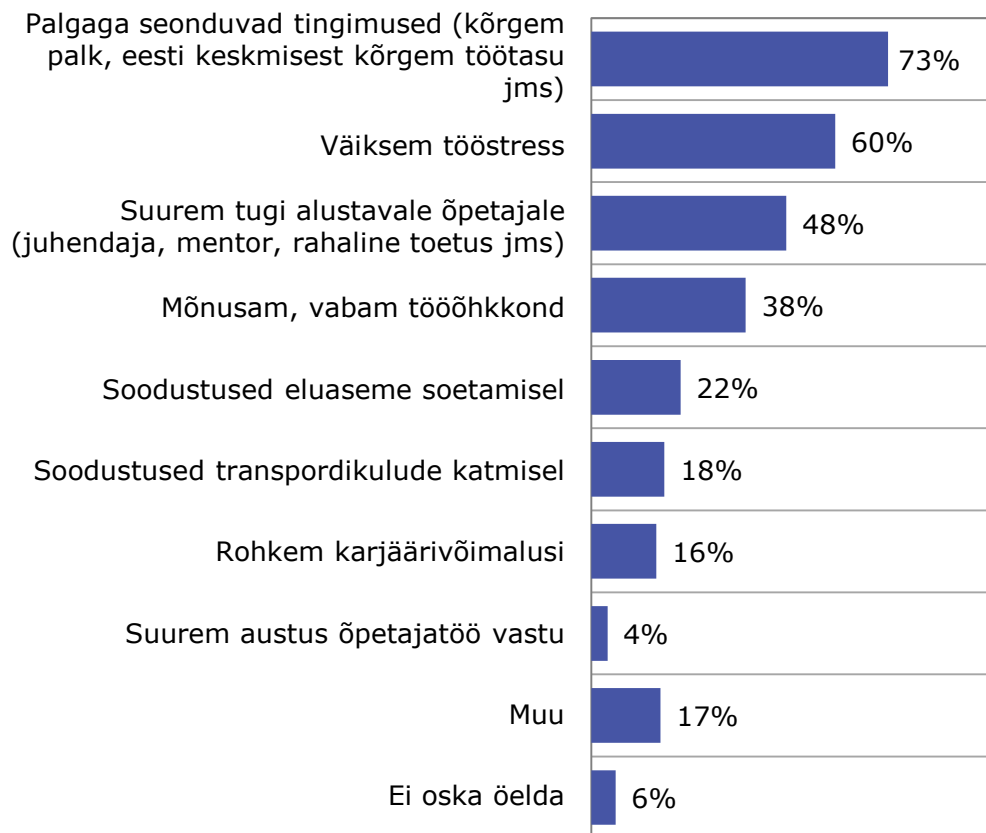
Kas Teie tahaksite töötada õpetajana?

% kõikidest vastanud 35-50-aastastest, n=267

- kindlasti tahaksin
- pigem tahaksin
- pigem ei tahaks
- kindlasti ei tahaks
- ei oska öelda

Pigem valiks või pigem ei valiks õpetajaameti

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

6

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus õpetajate seas

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Õpetajate sihtrühma tulemuste kokkuvõte I

- Õpetajate endi hinnangul seostub sarnaselt teiste sihtrühmadega nende tööga kõige enam **juhendamine, aine edasiandmine, õpilastega tegelemine/armastus laste vastu ja head suhtlemisoskused, aga õpetajatele endile on selgelt näha ka pideva enesetäienduse, ajaga kaasaskäimise vajadus.**
- Väga hea õpetaja peaks eeskätt omama häid suhtlemis- ja koostööoskusi, alles seejärel tulevad hea ainetundmine ning oskus seda edasi anda.
- Õpetajad peavad ühiskonnas enda ametist märgatavalt väarikamaks arsti, juristi ja organisatsiooni juhi ametit, kuid usuvad, et nende amet võimaldab igapäevaselt kõige enam teha ühiskonnale olulisi ja suuri asju ehk on missiooniga töö.
- **Õpetajad hindavad oma ameti mainet keskmiselt 2,6 palliga ehk eristuvalt teistest uuritud sihtrühmadest kõige kehvemaks.** Mõnevõrra kõrgemalt hindavad õpetajatöö mainet meesõpetajad, 40-50-aastased, suuremate linnade ja maa-asulate, Lääne regiooni koolide ja pigem reaalinete õpetajad. Samas ei küündi ka ühegi nimetatud õpetajate grupi keskmine hinnang ameti mainele teiste uuritud sihtrühmade keskmise taseme juurde (ehk jäävad alla hinnangut „hea“).
- Märgata on seost õpetaja staaži, õpetajaks asumise vanuse ning õpetajaameti mainekuse tajumise vahel – mida vähem ollakse õpetajana töötanud ja mida hiljem on seda tööd alustatud, seda positiivsemana õpetajaametit hinnatakse. Positiivsemad on ka need õpetajad, kes teevad selle ameti kõrvalt lisatööd, keda on enam meeste, 45-55-aastaste, kutseõpetajate seas ning kes omavad töökogemust teistes valdkondades. Seega – valdkondadeülese vaate ja kogemuse omamine soodustab mõnevõrra meeldivama pildi kujunemist õpetajatööst.

Õpetajate sihtrühma tulemuste kokkuvõte II

- Nähes, et koolist eemalolemine ja teistes valdkondades toimetamine soodustab õpetajaameti maine kasvu, oleks igati asjakohane kaaluda vaheaasta, „akude laadimise aja“ soodustamist ja toetamist õpetajate seas. Positiivsem hinnang õpetajaametile neilt, kes on hilisemas eas õpetajatööga alustanud, võiks julgustada karjäärivahetust kaaluvate inimeste koolitulekut.
- Mõõdetud omadustest kirjeldavad õpetajatööd õpetajatele endile enam pidev õppimine ja areng, huvitav töö ning oluline roll ühiskonnas. Vähem seostuvad ametiga lisaks konkurentsivõimelisele töötasule karjäärivõimalused, sh. ka välismaal, ning optimaalne töökoormus. **Enam sõltub õpetajaameti maine tajumine ameti väärtustamisest ühiskonnas, seejärel mõistlikust töökoormusest, tööõhkkonnast ja eristuvalt teistest sihtrühmadest väärtustatakse ka pakutavaid lisasoodustusi.**
- **Veidi üle poolte (55%) õpetajatest valiks ka täna oma elukutseks uuesti õpetajaameti.** Ametit peavad heaks valikuks keskmisest enam naised, 40-50- ja üle 55-aastased, maa-asulate ja Lõuna regiooni õpetajad, klassiõpetajad ning pigem humanitaaraineid andvad pedagoogid. Tõenäolisem on õpetajaameti taasvalimine ka neile, kes on tööd alustanud hiljuti ning kes omavad kogemust teistes valdkondades töötamisest kas õpetajatöö kõrvalt või enne seda. Ülekaalukalt enam mõjutavad kahevahelolijate jaoks valikut palgatingimused ning töökoormuse reguleerimine.
- **83% tänastest õpetajatest näeb ennast ka kolme aasta pärast töötamas haridusvaldkonnas, neist 68% õpetajana.** Enam näevad ennast liikuvat 40-50-aastased, kutsehariduskoolide ja Lääne regiooni õpetajad, samuti need, kes hetkel ei tee õpetamise kõrvalt mingit lisatööd ega oma kogemust teistest valdkondadest. Seega need, kes pole siiani alternatiivseid ameteid pidanud, tunnevad kõige enam, et karjäärivahetus tuleks kasuks.

Õpetajaametiga seostuvad märksõnad ja tegevused

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

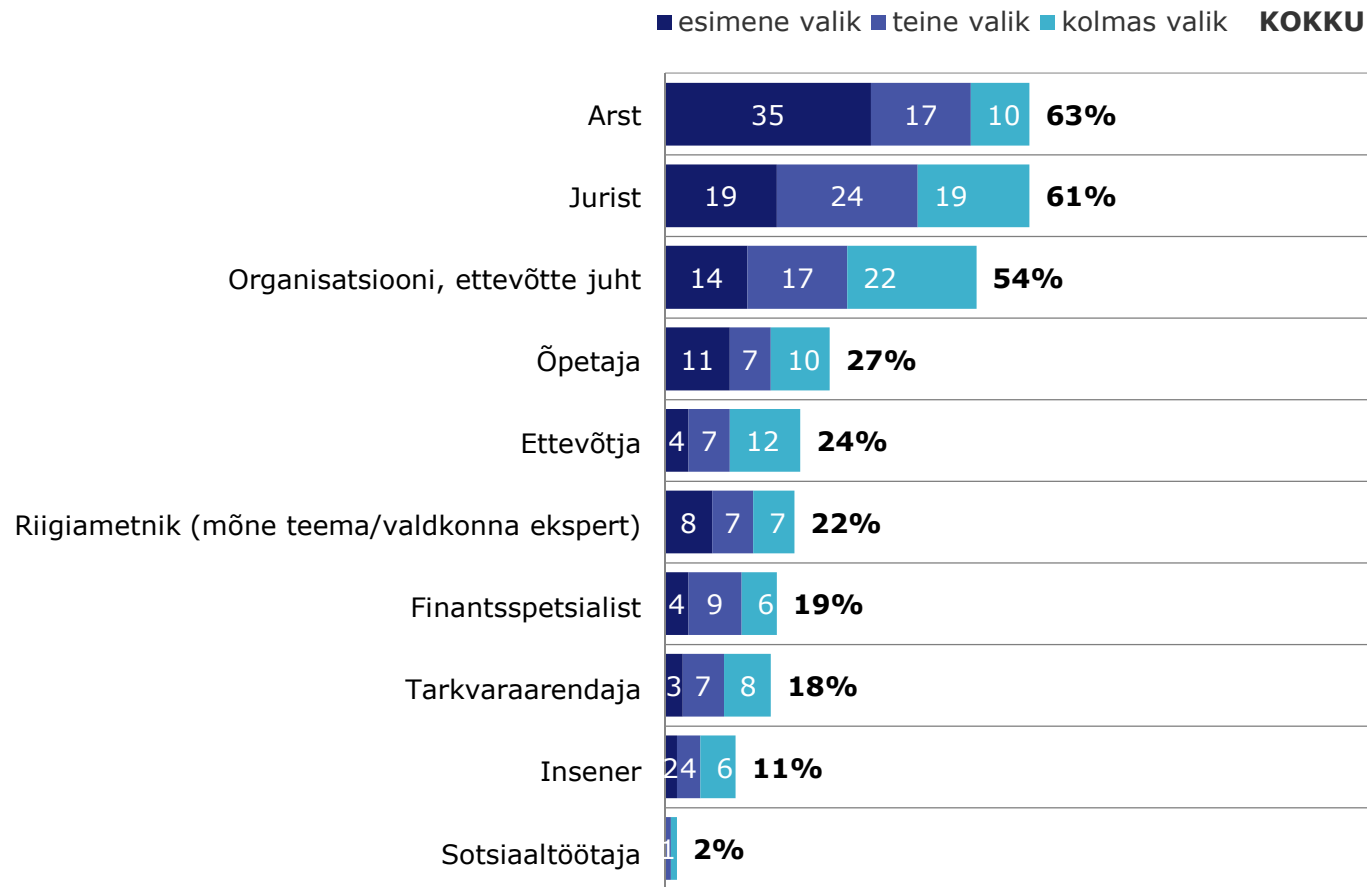
Väga hea õpetaja omadused

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

Võrdlusametite pingerida: amet, mis tagab ühiskonnas väerika positsiooni

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

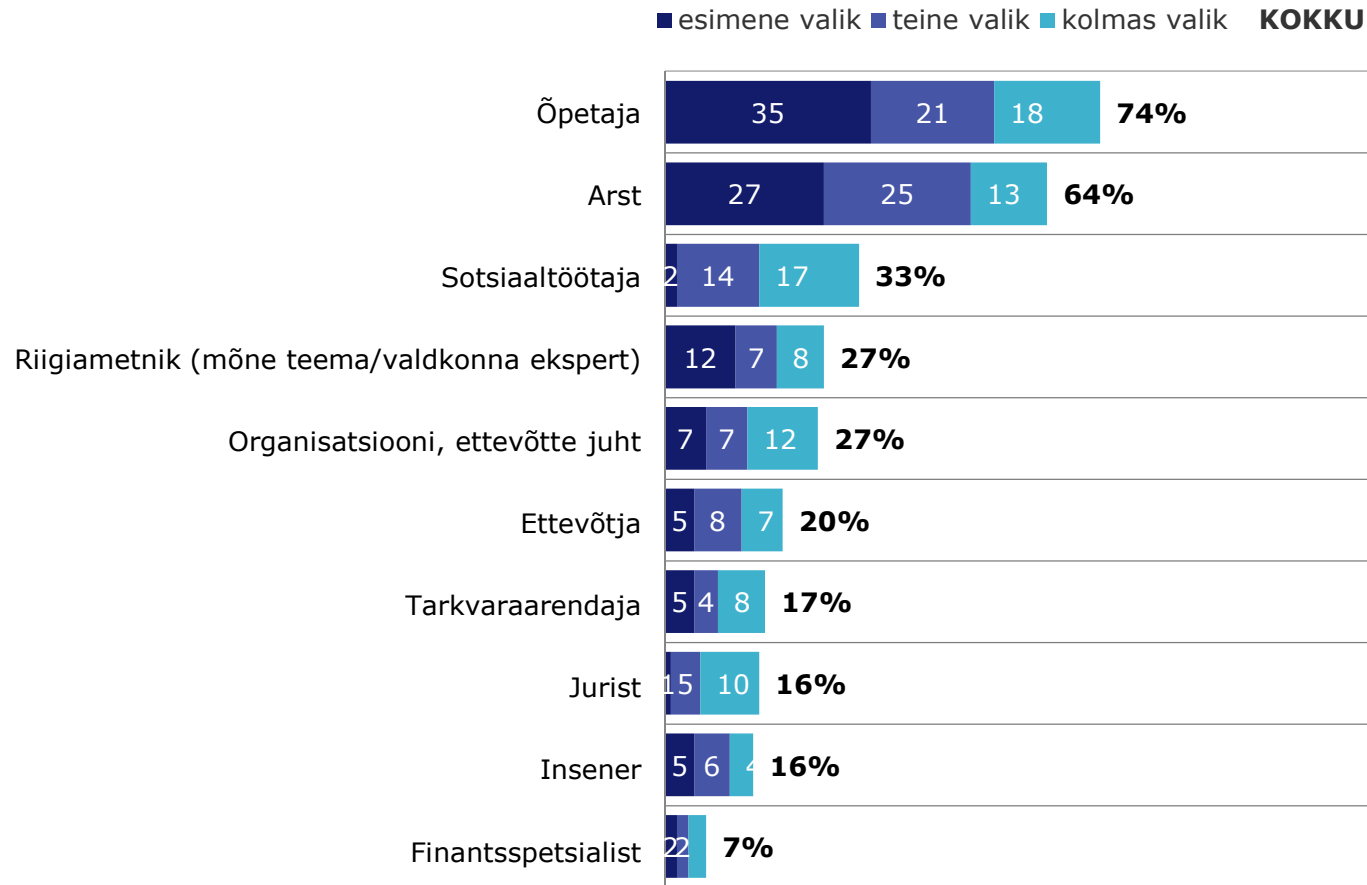
TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

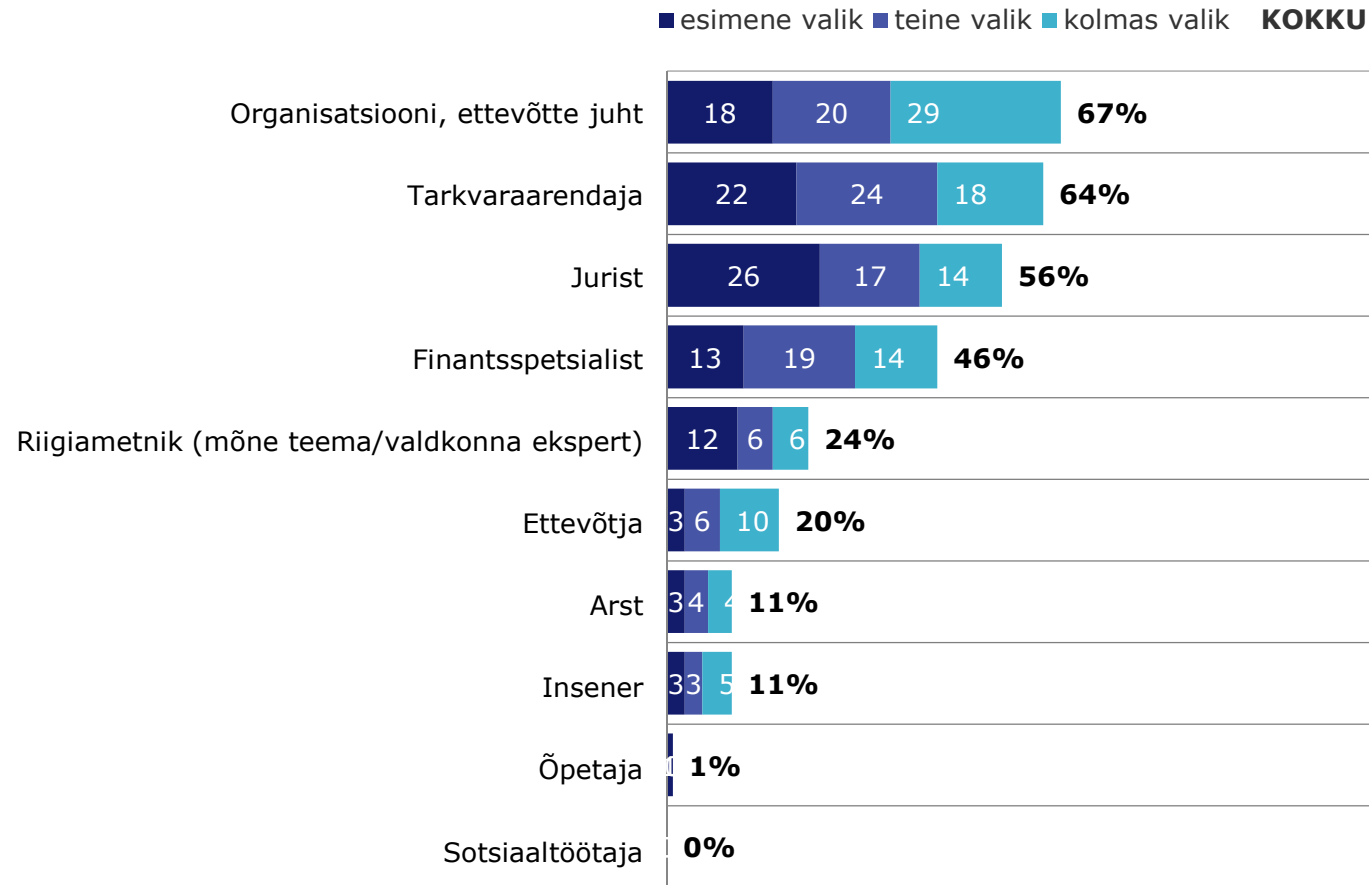
Võrdlusametite pingerida: amet, mis võimaldab igapäevatoos teha ühiskonnale suuri ja olulisi asju

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

Võrdlusametite pingerida: amet, mis võimaldab teenida ametikohale väärilist töötasu

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

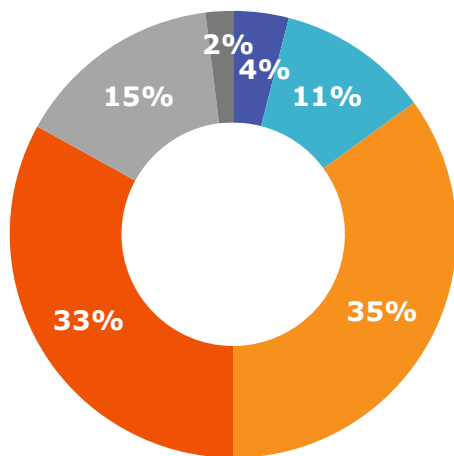

Õpetajaameti maine

Milline on õpetajaameti maine Teie jaoks?

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

- suurepärane
- väga hea
- hea
- rahuldav
- halb
- ei oska öelda

Õpetajaameti maine sihtrühmades
Keskmine hinnang 5-pallisel skaalal, kus 5= suurepärane ja 1=halb

ÕPETAJAD KOKKU	2,6
SUGU	
mees	2,9
naine	2,5
VANUS	
20-40 a.	2,5
40-50 a.	2,8
51-55 a.	2,4
üle 55 a.	2,6
ÕPETAJATÖÖGA ALUSTAMISE VANUS	
20 - 22 aastasel	2,5
23 - 25 aastasel	2,3
26 - 35 aastasel	2,9
36+ aastasel*	3,2
ASULATÜÜP	
Tallinn, Tartu või nendega piirnevad omavalitsused	2,6
teised linnad	2,4
maa-asula	2,6
KOOLI REGIOON	
Ida	2,3
Lõuna	2,4
Lääne	2,8
Põhja	2,6
KOOLITÜÜP	
kutseõppeasutus	2,7
üldhariduskool	2,6
ÕPETAJA TÜÜP	
klassiõpetaja	2,6
aineõpetaja üldhariduskoolis	2,6
üldharidusaine õpetaja kutseõppeasutuses	2,6
kutseõpetaja kutseõppeasutuses	2,6
ÕPETAMISE VALDKOND	
reaalained	2,8
humanitaarained	2,5
muu	2,7
TÖÖSTAAŽ ÕPETAJANA	
1-5 aastat	2,7
6-15 aastat	2,7
enam kui 15 aastat	2,5
LISATÖÖ	
lisatöö on seotud õpetamisega	2,7
lisatöö ei ole seotud õpetamisega	2,9
ei tee lisatööd	2,4
TÖÖKOGEMUS TEISTES VALDKONDADES	
jah	2,7
ei	2,4

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

* Vastajate arv sihtrühmas on väike, tulemuste tõlgendamisel tuleks arvestada suure statistilise veaga.

Õpetajaametiga seonduvad märksõnad

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

Palun hinnake, kuivõrd kirjeldavad järgmised märksõnad õpetajaametit Eestis?
Keskmine hinnang 5-pallisel skaalal, kus 5= kirjeldab eriti hästi ja 1=ei kirjelda üldse

		Seos õpetajaameti mainega*
Pidev õppimine ja areng	4,1	0,17
Huvitav ja vaheldusrikas töö	3,8	0,15
Ühiskonnale oluline töö, mõjutab oluliselt inimeste elusid	3,8	0,27
Inspireerivad, omal alal võimekad kolleegid	3,4	0,09
Stabiilne töökoht	3,3	0,23
Kaasaegne töökeskkond	3,0	0,27
Võimalus töötamise kõrvalt edasi õppida	3,0	0,12
Suur tegutsemisvabadus	2,9	0,10
Ahvatlevad lisasoodustused	2,9	0,30
Võimalus töötada erinevates kohtades Eestis	2,7	0,29
Pingevaba, sõbralik tööõhkkond	2,5	0,31
Ametina ühiskonnas väärtustatud	2,2	0,42
Mõistlik töökoormus	2,0	0,32
Head karjäärivõimalused	2,0	0,23
Võimalus töötada erinevates kohtades välismaal	1,9	0,18
Konkurentsivõimeline palk	1,8	0,29

* Pearsoni korrelatsioonikordaja

TNS Emor

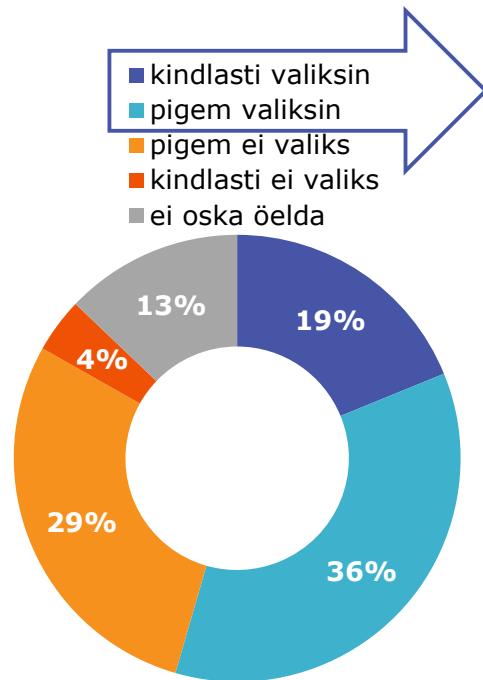
Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Õpetajaameti atraktiivsus

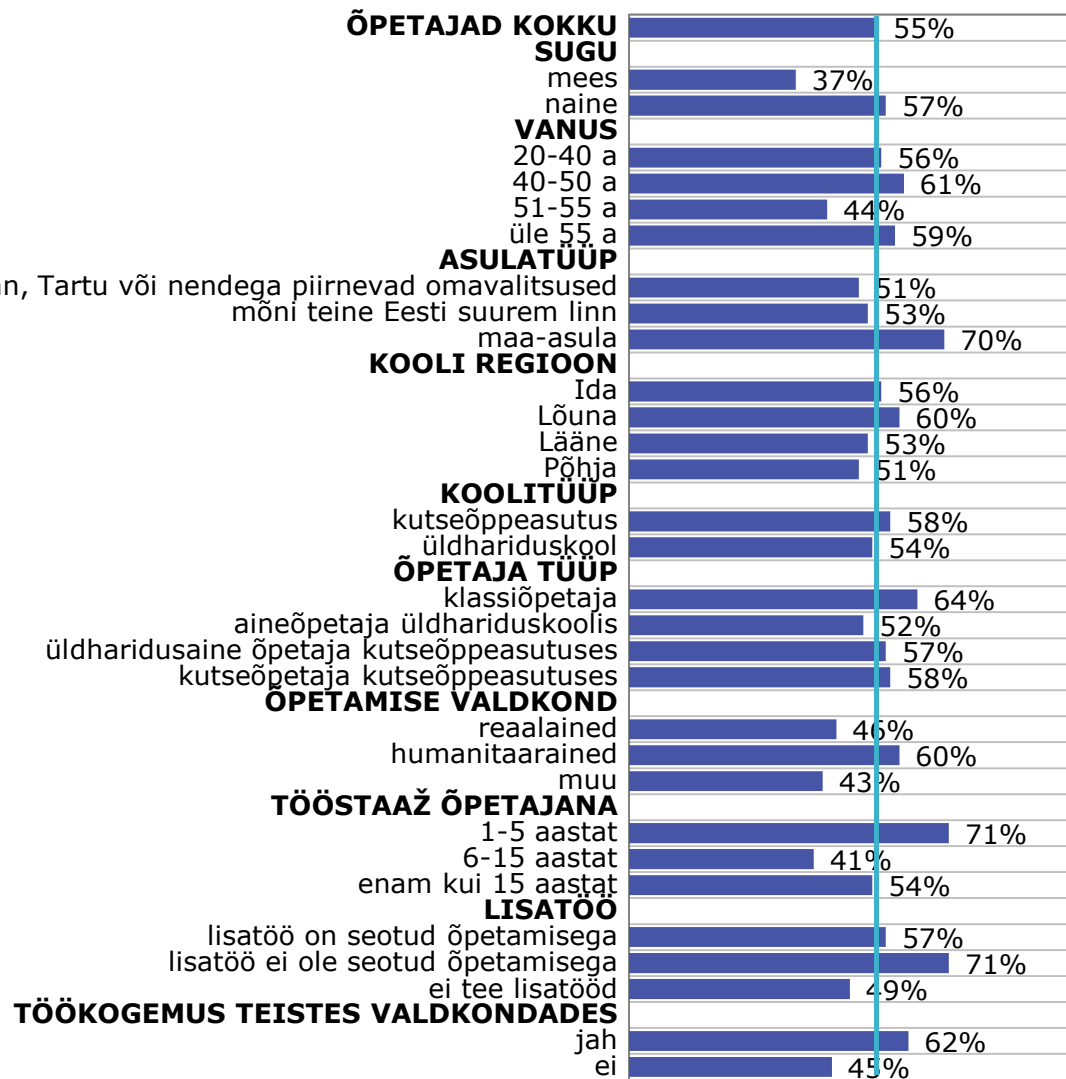
Kui Te peaksite täna seisma valiku ees, kas Te valiksite uuesti õpetajaameti?

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

Tallinn, Tartu või nendega piirnevad omavalitsused
mõni teine Eesti suurem linn

Õpetajaameti atraktiivsus sihtrühmades, kindlasti või pigem valiks uuesti õpetajaameti, n=139

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

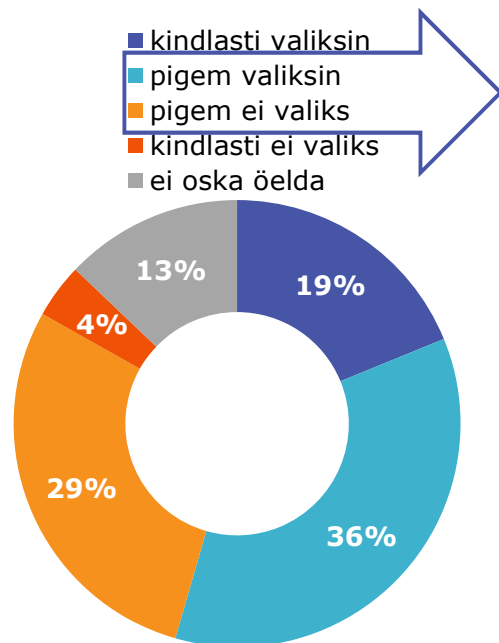
© TNS

Mida peaks õpetajaamet pakkuma, et olla jätkuvalt ahvatlev valik?

% nendest õpetajatest, kes pigem valiks või pigem ei valiks uuesti õpetajaametit, n=160

Kui Te peaksite täna seisma valiku ees, kas Te valiksite uuesti õpetajaametit?

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

Pigem valiks või pigem ei valiks uuesti õpetajaametit

Õpetajatööga jätkamise kavatsus

Kus Te näete end kolme aasta pärast?

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

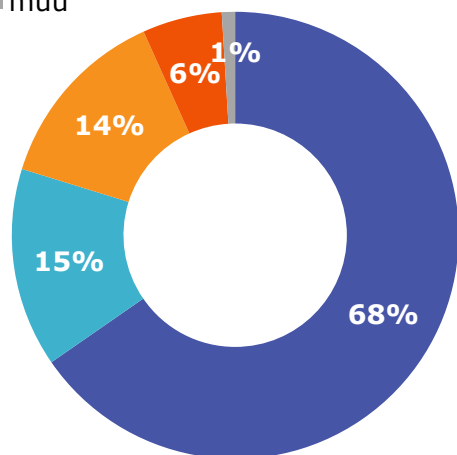
soovin jätkata tööd õpetajana

soovin alustada tegevust uues rollis hariduse valdkonnas

soovin liikuda uude tegevusvaldkonda

olen pensionil

muu

Tallinn, Tartu või nendega piirnevad omavalitsused

mõni teine Eesti suurem linn

maa-asula

ÕPETAJAD KOKKU

mees 66%

naine 68%

VANUS

20-40 a 63%

40-50 a 75%

51-55 a 71%

üle 55 a 66%

ASULATÜÜP

Tallinn, Tartu või nendega piirnevad omavalitsused 68%

mõni teine Eesti suurem linn 64%

maa-asula 73%

KOOLI REGIOON

Ida 68%

Lõuna 75%

Lääne 62%

Põhja 66%

KOOLITÜÜP

kutseõppeasutus 57%

üldhariduskool 70%

ÕPETAJA TÜÜP

klassiõpetaja 73%

aineõpetaja üldhariduskoolis 70%

üldharidusaine õpetaja kutseõppeasutuses 58%

kutseõpetaja kutseõppeasutuses 56%

ÕPETAMISE VALDKOND

reaalained 70%

humanitaarained 66%

muu 82%

TÖÖSTAAŽ ÕPETAJANA

1-5 aastat 68%

6-15 aastat 65%

enam kui 15 aastat 69%

LISATÖÖ

lisatöö on seotud õpetamisega 74%

lisatöö ei ole seotud õpetamisega 70%

ei tee lisatööd 65%

TÖÖKOGEMUS TEISTES VALDKONDADES

jah 72%

ei 62%

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

7

Lisad

Metoodika

Valimimudelid

Küsitlustöö

Vastanute taust

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Metoodika

- Käesoleva uuringu andmekogumisel kasutati kombineeritud andmekogumise mudelit. Intervjuud viidi läbi **kombinatsioonina arvuti teel juhitud veebiküsitlusest** (CAWI – *Computer Assisted Web Interviews*) ja **silmast silma intervjuudest** (TAPI – *Tablet Assisted Personal Interviews*) ehk omnimeetodil. Meetodite kombineerimine võimaldas leida erinevatesse sihtrühmadesse kuuluvaid vastajaid kõige aja- ja ressursisäästlikumalt.
 - **16-19-aastaste gümnaasiumiõpilaste silmast silma intervjuud** viisime läbi TNS Emori Noorte Omnibussi raames, mille sihtrühmaks olid noored vanuses 15-25 aastat. Noorte Omnibussi raames tegime Õpetajaameti kuvandiuuringu läbiviimiseks sobiva sihtrühma (16-19-aastased gümnaasiuminoored) esindajatega 65 intervjuud ning jätkasime lisavalimiga samades valimipunktides (viies läbi 142 intervjuud).
Noorte Omnibussi esmased valikuühikud olid asulad (linnad, alevid, alevikud, külad). Valimipunktid (täpsusega kuni lähteadressi tasandini) leidsime juhuvalikuga asula suurusele (elanike arvule) proportsionaalse tõenäosusega. Valiku baasiks on riiklik rahvastikuregister. Omnibussi raames küsitletavate leidmiseks valimipunktis kasutasime lähteadressi meetodit ja nn noorte meeste–noorte naiste reeglit. Lähteadressi meetod on reeglite kogum lähteadressist edasiliikumise marsruudi, majade, korterite, leibkondade valikuks. Noorte meeste–noorte naiste reegel tähendab, et küsitleme alates 15-aastastest kodus olevatest meestest kõige nooremat. Kui selles vanuses mehi antud aadressil ei ela või ei ole hetkel kodus, küsitleme kõige nooremat kodus olevatest naistest, kes on vähemalt 15 aastat vana.
Õpetajaameti kuvandiuuringu lisavalimi intervjuude läbiviimiseks kasutasime lumepalli meetodit samades valimipunktides, otsides piirkonna 16-19-aastaseid gümnaasiumiõpilasi.
 - **Tudengite veebiintervjuude** jaoks kontakteerusime Eesti suuremate kõrgkoolidega palvega teha koostööd uuringu läbiviimisel ja tudengitega kontakteerumisel. 9-st koolist 4 saatis meile vastavalt etteantud kriteeriumitele (kursus, eriala) tudengite e-maili aadressid, 5 kõrgkooli eelistas vastamiskutsed ise välja saata.
 - **35-50-aastaste elanike veebiküsitluse olid kaasatud TNS Emori eelvärvatute andmebaasi kontaktid.** Eelvärvatute andmebaas sisaldab TNS Emori poolt teiste uuringute kaudu kogutud vastavaealise elanikkonna e-maili aadresse üle Eesti.
 - **Õpetajate veebiintervjuude** jaoks kogusime vastavalt koostatud valimimudelile õpetajate e-maili aadressid koolide kodulehtedelt.
- Andmete töötlemisel kasutati statistikapakette SPSS for Windows ver. 15, Stata ver. 12 ning Galileo.

Valimi koostamise põhimõtted ja valimimudel: 16-19-aastased gümnaasiumiõpilased

- Uuringusse kaasati üldhariduskoolide gümnaasiumiastmes õppivad noored esinduslikult üle Eesti.
- Haridus ja Teadusministeeriumi portaali www.haridussilm.ee alusel oli 2014/2015 õppeaastal üldhariduskoolide gümnaasiumiastmes 16 144 noort. Valim koostati lähtudes põhimõttest, et see esindaks Eesti gümnaasiumiealisi noori regiooni lõikes. Küsitluse tulemused kaaluti vastavaks üldkogumi tegelikule jaotumisele.
- Kokku vastas 207 gümnaasiuminoort.**

REGIOON	Üldkogum						Tegelik valim							
	VANUS				Kokku		VANUS				Kokku			
	15-17	%	18-25	%	Arv	%	16-17	%	kaal	18-19	%	kaal	Arv	%
Tallinn	9606	34%	4366	34%	13972	34%	45	38%	1,07	23	26%	0,95	68	33%
Harju-, Rapla-, Järvamaa (va. Tallinn)	2983	11%	1500	12%	4483	11%	8	7%	1,87	9	10%	0,84	17	8%
Lääne-Eesti (Lääne- ja Pärnumaa, Hiiu- ja Saaremaa)	3680	13%	1855	14%	5535	13%	13	11%	1,42	12	14%	0,77	25	12%
Tartu- ja Jõgevamaa	4215	15%	1898	15%	6113	15%	19	16%	1,11	20	23%	0,48	39	19%
Lõuna-Eesti (Põlva-, Valga-, Viljandi- ja Võrumaa)	3267	12%	1369	11%	4636	11%	15	13%	1,09	11	13%	0,62	26	13%
Virumaa (Ida- ja Lääne-Virumaa)	4534	16%	1995	15%	6529	16%	20	17%	1,14	12	14%	0,83	32	15%
KOKKU	28285	100%	12983	100%	41268	100%	120	100%		87	100%		207	100%

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Valimi koostamise põhimõtted ja valimimudel: tudengid

- Uuringu üldkogumi moodustasid kõik kõrghariduse 1.-2. aasta tudengid (www.haridussilm.ee 2014/15 õppeaastal 25 õppeasutust). Koolide poolt täpsustatud andmetel oli uuritava sihtrühma üldkogumiks 10 056 tudengit.
- Valimi koostamiseks pöördusime 9 suurema kõrgharidust andva õppeasutuste poole ja palusime vastavate õppeaastate tudengite kontaktibaasi, kelle eriala ei ole otseselt seotud õpetajaks õppimisega.
- Kokku vastas 212 tudengit.**

Valimimudel	üldkogum		Planeeritud valim		Tegelik valim		
	Koolidelt saadud info	%	Teoreetiline valimi-jaotus	%	Arv	%	kaal
2016	10056	100%	200	100%	212	100%	
Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	326	3%	6	3%	17	8%	0,40
Eesti Infotehnoloogia Kolledž	470	5%	9	5%	16	8%	0,62
Eesti Maaülikool	386	4%	8	4%	8	4%	1,02
Estonian Business School	237	2%	5	2%	5	2%	1,00
Lääne-Viru Rakenduskõrgkool	533	5%	11	5%	19	9%	0,59
Tallinna Tehnikakõrgkool	873	9%	17	9%	22	10%	0,84
Tallinna Tehnikaülikool	2675	27%	53	27%	25	12%	2,26
Tallinna Ülikool	1980	20%	39	20%	20	9%	2,09
Tartu Ülikool	2576	26%	51	26%	80	38%	0,68

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Valimi koostamise põhimõtted ja valimimudel: Eesti 35-50-aastased elanikud

- Uuringu üldkogumi moodustasid kõik Eesti 35-50-aastased internetikasutajad (selles vanuses elanikke on Eesti Statistikaameti andmetel 01.01.15 seisuga 283 824, neist 90% internetikasutajad). Valimi koostasime lähtudes põhimõtetest, et see esindaks Eesti vastavaealist elanikkonda soo, vanuse, rahvuse ja regiooni lõikes. **Kokku vastas 267 vastavas eas elanikku.**

Valimimudel		Üldkogum		Planeeritud valim		Tegelik valim	
		Arv	%	Arv	%	Arv	%
SUGU x VANUS	35-40-aastane mees	55129	19%	39	20%	34	13%
	41-45-aastane mees	46159	16%	33	17%	37	14%
	46-50-aastane mees	41305	15%	29	15%	20	7%
	35-40-aastane naine	52810	19%	37	19%	63	24%
	41-45-aastane naine	45443	16%	32	16%	58	22%
	46-50-aastane naine	42978	15%	30	15%	55	21%
RAHVUS	eestlane	197503	70%	139	70%	237	89%
	muu	86321	30%	61	31%	30	11%
ASULATÜÜP	1 Tallinn ja lähiümbrus (st Maardu või Saue linn; Harku, Kiili, Rae, Saku, Saue või Viimsi vald)	115942	41%	82	41%	115	43%
	2 suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	47837	17%	34	17%	44	16%
	3 muu linn	47037	17%	33	17%	43	16%
	4 maa-asula	73008	26%	51	26%	65	24%
REGIOON	Tallinn	89893	32%	63	32%	88	33%
	Harju-, Rapla-, Järvamaa (va. Tallinn)	54269	19%	38	19%	54	20%
	Lääne-Eesti (Lääne- ja Pärnumaa, Hiiu- ja Saaremaa)	30720	11%	22	11%	28	10%
	Tartu- ja Jõgevamaa	38379	14%	27	14%	43	16%
	Lõuna-Eesti (Põlva-, Valga-, Viljandi- ja Võrumaa)	27812	10%	20	10%	18	7%
	Virumaa (Ida- ja Lääne-Virumaa)	42751	15%	30	15%	36	13%
KOKKU		283824	100%	200	100%	267	100%

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Valimi koostamise põhimõtted ja valimimudel: õpetajad

- Uuringusse kaasati Eesti üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste õpetajad esinduslikult üle Eesti. Uuringu üldkogumi moodustasid 16 738 õpetajat.
- Esimese sammuna koostasime Haridus ja Teadusministeeriumi portaali www.haridussilm.ee üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste arvu, nende tüübi, regionaalse ja õpilaste arvu alusel väljavõtu koolidest. Valitud koolide õpetajate e-maili aadressid leidsime koolide kodulehtedelt. Hea esinduslikkuse tagamiseks ja sihtrühma paremaks katmiseks võtsime valimisse piisaval arvul kooli ning saatsime igas koolis vastamiskutse mitte kõikidele, vaid osadele õpetajatele. Selline valik aitas hajutada konkreetsete koolide mõju uuringutulemustele.
- Kokku vastas 248 õpetajat.**

Regioon	Üldkogum						Tegelik valim								
	Kutseharidus		Üldharidus		Kokku		Kutseharidus			Üldharidus			Kokku		
	Arv	%	Arv	%	Arv	%	Arv	%	kaal	Arv	%	kaal	Arv	%	
Ida-Eesti	249	11%	2186	15%	2435	15%	10	9%	0,37	41	29%	0,79	51	21%	
Lõuna-Eesti	708	31%	3985	28%	4693	28%	46	42%	0,23	41	29%	1,44	87	35%	
Lääne-Eesti	517	23%	2680	19%	3197	19%	17	16%	0,45	19	14%	2,09	36	15%	
Põhja-Eesti	797	35%	5616	39%	6413	38%	36	33%	0,33	38	27%	2,19	74	30%	
Kokku	2271	100%	14467	100%	16738	100%	109	100%		139	100%		248	100%	

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Tulemuste statistilised usalduspiirid

Tabeli kasutamise näide: 7% küsitletud Eesti elanikest vanuses 35-50 eluaastat on kindlasti valmis hakkama õpetajaks.

Selle näitaja statistilised usalduspiirid 95% tõenäosusega on $\pm 2,7\%$ (ehk õpetajaks oleks kindlasti valmis hakkama 4,3% kuni 9,7% vastavaealisest elanikkonnast).

Valimi suurus	50%	45%	40%	35%	30%	25%	20%	15%	10%	5%	3%	2%
	50%	55%	60%	65%	70%	75%	80%	85%	90%	95%	97%	98%
50	14,3%	14,2%	14,0%	13,6%	13,1%	12,4%	11,4%	10,2%	8,6%	6,2%	4,9%	4,0%
75	11,7%	11,6%	11,4%	11,1%	10,7%	10,1%	9,3%	8,3%	7,0%	5,1%	4,0%	3,3%
100	10,0%	9,9%	9,8%	9,5%	9,2%	8,7%	8,0%	7,1%	6,0%	4,4%	3,4%	2,8%
120	9,1%	9,1%	8,9%	8,7%	8,4%	7,9%	7,3%	6,5%	5,5%	4,0%	3,1%	2,6%
150	8,1%	8,0%	7,9%	7,7%	7,4%	7,0%	6,5%	5,8%	4,8%	3,5%	2,8%	2,3%
200	6,9%	6,9%	6,8%	6,6%	6,3%	6,0%	5,5%	4,9%	4,2%	3,0%	2,4%	1,9%
250	6,2%	6,2%	6,1%	5,9%	5,7%	5,4%	5,0%	4,4%	3,7%	2,7%	2,1%	1,7%
300	5,7%	5,6%	5,5%	5,4%	5,2%	4,9%	4,5%	4,0%	3,4%	2,5%	1,9%	1,6%

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Küsitlustöö

- Küsitluse intervjuud toimusid ajavahemikul 11. märtsist kuni 6. aprillini 2016.
- **Intervjuu keskmiseks pikkuseks kujunes gümnaasiuminoorte sihtrühmas 6 minutit, elanike sihtrühmas 12 minutit, tudengite sihtrühmas 12 minutit ja õpetajad vastasid keskmiselt 14 minutiga.**
- Õpilaste ja 35-50-aastaste elanike sihtrühmas viidi intervjuu viidi läbi vastaja eelistustest lähtuvalt **kas eesti või vene keeles**, teistes sihtrühmades anti vaid eestikeelne vastamisvõimalus.

Küsitlustöö eripärad erinevates sihtrühmades:

- **Õpilaste sihtrühma** silmast silma intervjuude küsitlustöös osales 58 vastava ettevalmistuse saanud ASi Emor küsitlejat.
- **Õpetajate sihtrühmas** saatsime välja vastamiskutsed 1361 õpetajale 37 erinevasse õppeasutusse, sh. 14 kutseõppeasutusse ja 23 üldhariduskooli üle Eesti.
- **Tudengite sihtrühmas** saatis TNS Emor vastamiskutsed ise 4 suurema rakenduskõrgkooli ja ülikooli tudengile. 5 kooli eelistasid vastamiskutsed tudengitele ise välja saata, seejuures leppisime sõltuvalt koolist eelnevalt kokku erialad ja valimi suuruse ning sammu, iga mitmes tudeng tuleks selle saavutamiseks uuringusse kaasata, arvestades TNS Emori kogemust reaalistest vastamismääradest. Kokku saadeti vastamiskutse välja 2112 tudengile.
- **35-50-aastaste eestimaalaste** uuringu läbiviimiseks saatsime vastamiskutsed 2198 selles vanuses inimesele üle Eesti.

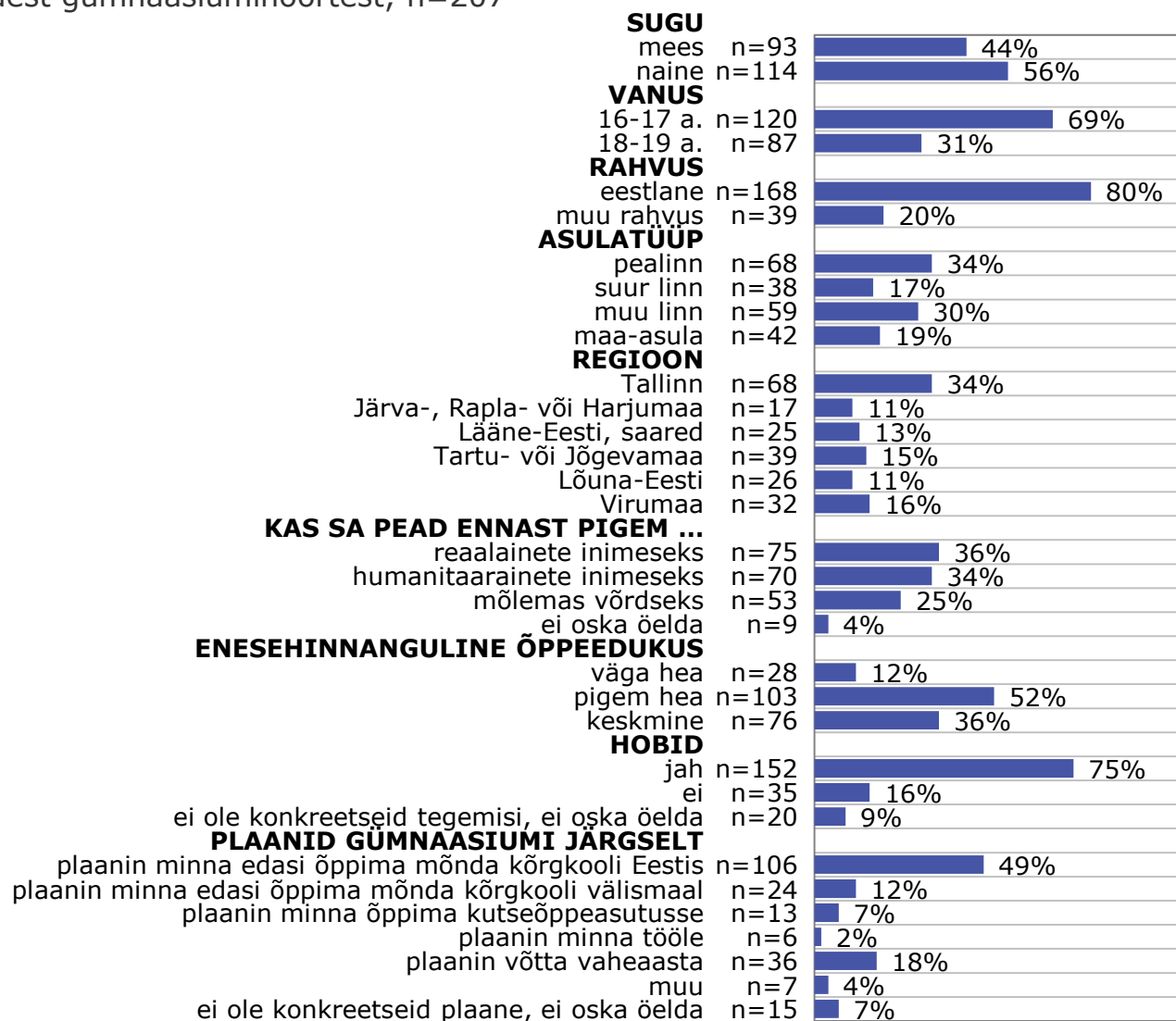
TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Vastanud gümnaasiuminoorte taust

% kõikidest gümnaasiuminoortest, n=207

n - tegelik vastanute arv
% - sihtrühma kaalutud osakaal koguvalimist

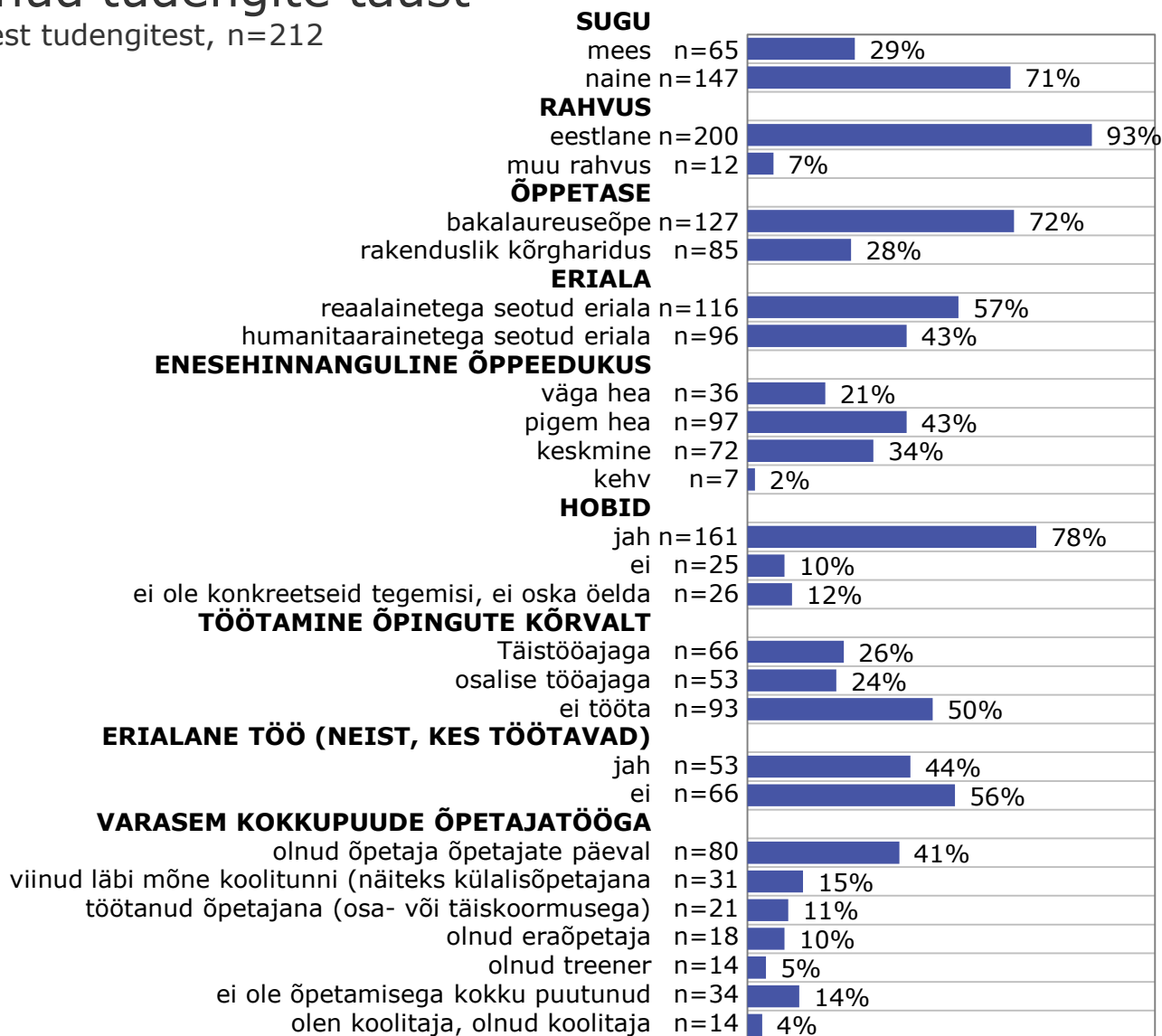
TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Vastanud tudengite taust

% kõikidest tudengitest, n=212

n - tegelik vastanute arv
% - sihtrühma kaalutud osakaal koguvalimist

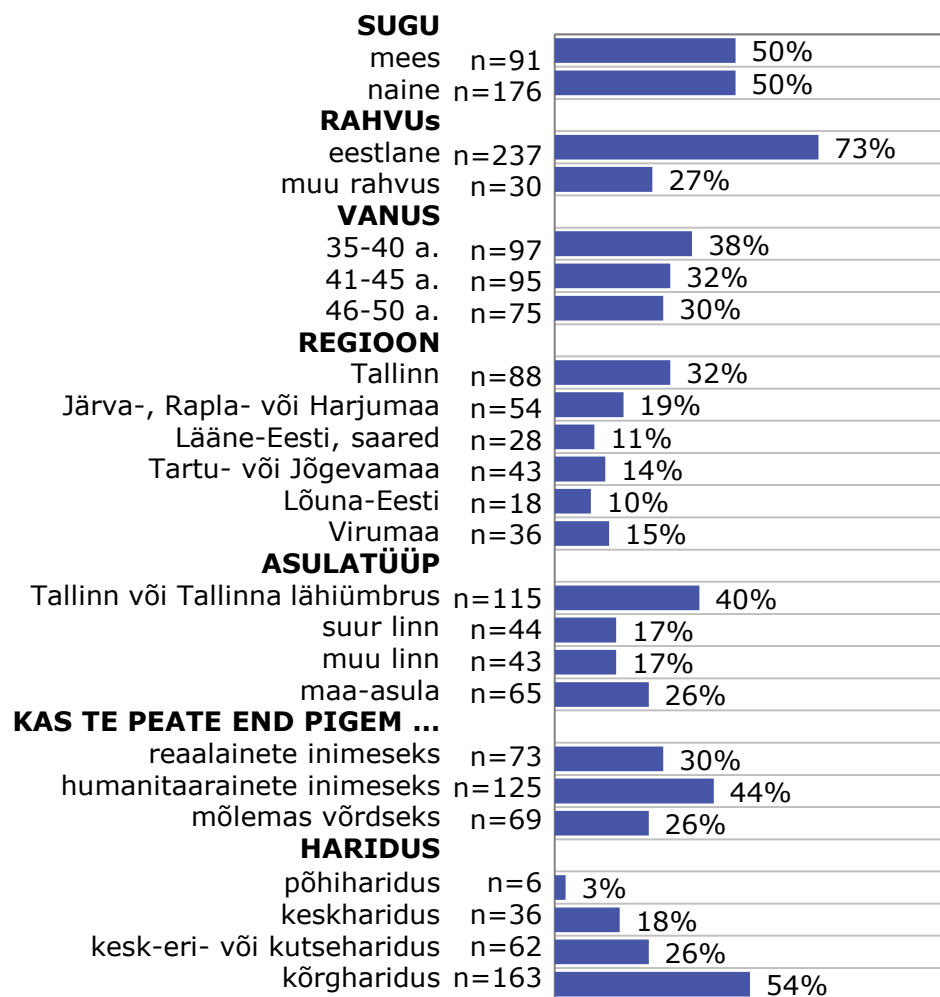
TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Vastanud 35-50-aastaste elanike taust 1

% kõikidest vastajatest, n=267

n - tegelik vastanute arv
% - sihtrühma kaalutud osakaal koguvalimist

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Vastanud 35-50-aastaste elanike taust 2

% kõikidest vastajatest, n=267

n – tegelik vastanute arv
% - sihtrühma kaalutud osakaal koguvallimist

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Vastanud 35-50-aastaste elanike taust 3

% kõikidest vastajatest, n=267

ÕPPIMINE TÖÖ KÕRVALT

õpin erialal/kursustel, mis on seotud minu praeguse	n=21	6%
õpin erialal/kursustel, mis ei ole seotud minu	n=18	6%
ei õpi	n=228	87%

HOBID

jah	n=180	66%
ei	n=65	25%
ei oska öelda	n=22	9%

KOKKUPUUDE ÕPETAJATÖÖGA

viinud läbi mõne koolitunni külalis-, asendusõpetajana)	n=34	12%
töötanud õpetajana (osa- või täiskoormusega)	n=54	18%
olen olnud eraõpetaja	n=6	2%
olen olnud treener	n=14	5%
muul viisil	n=7	3%
ei ole õpetamisega kokku puutunud	n=101	45%
olen õpetaja, õppinud õpetajaks	n=35	10%
olen koolitaja	n=16	5%

n – tegelik vastanute arv
% - sihtrühma kaalutud osakaal koguvallimist

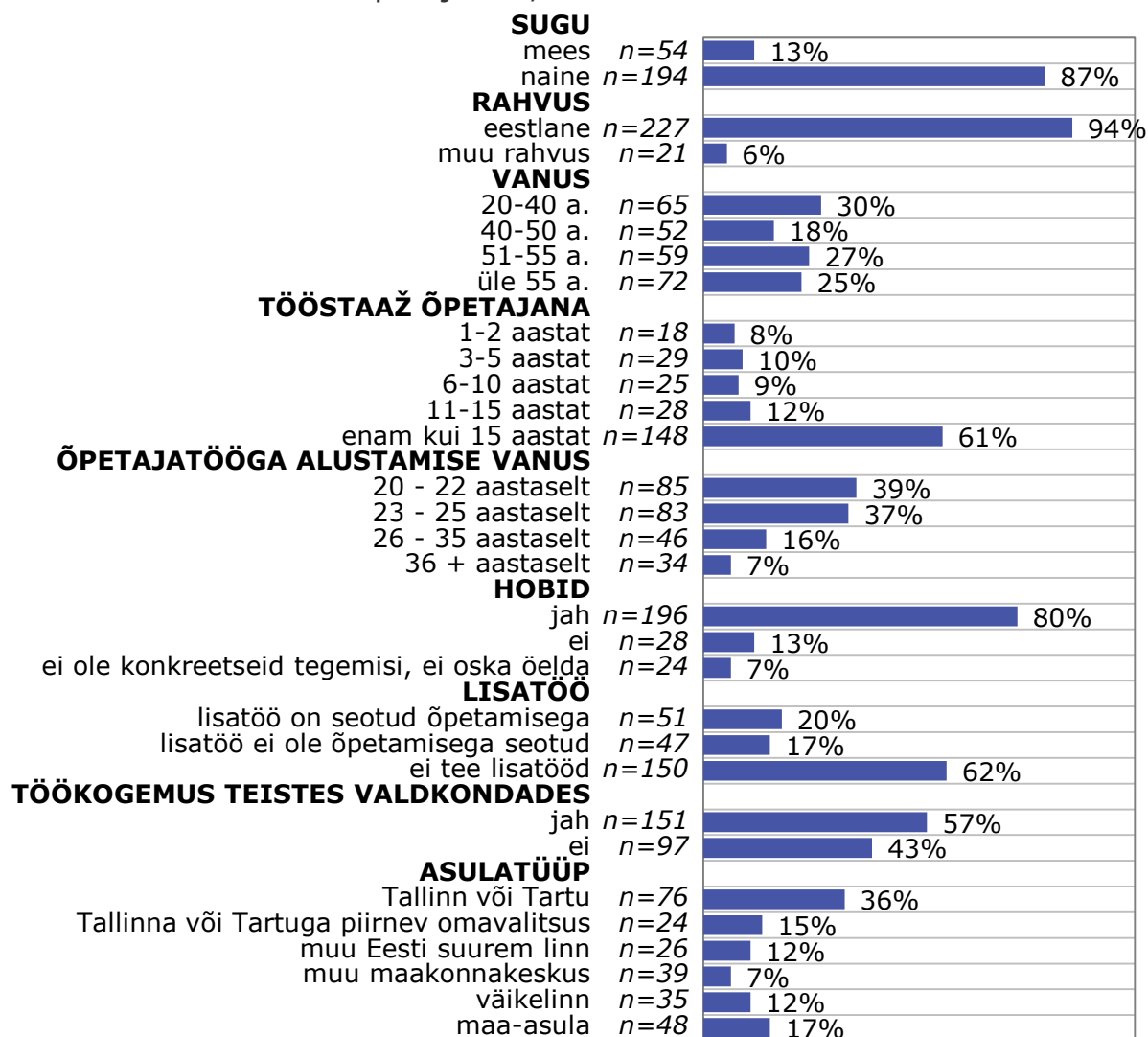
TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Vastanud õpetajate taust 1

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

n - tegelik vastanute arv
% - sihtrühma kaalutud osakaal koguvalimist

TNS Emor

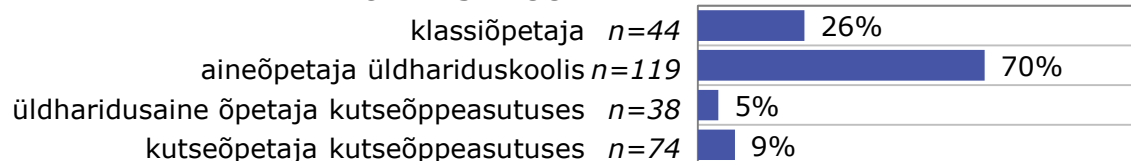
Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

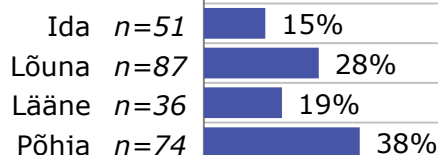
Vastanud õpetajate taust 2

% kõikidest vastanud õpetajatest, n=248

ÕPETAJA TÜÜP

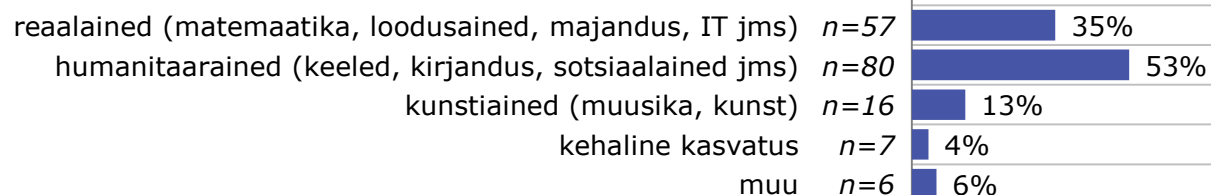
KOOLI REGIOON

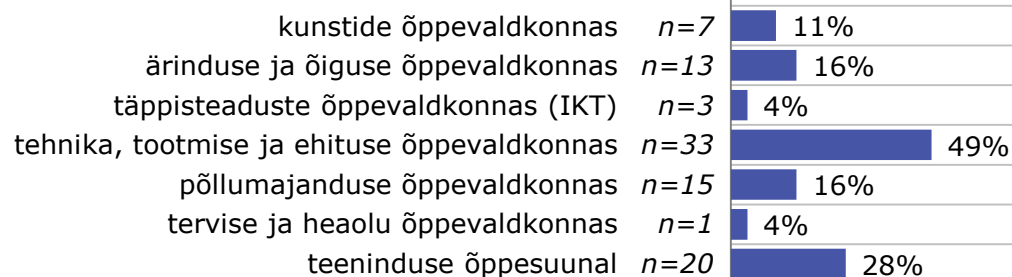
KOOLITÜÜP

ÕPETATAVAD AINED

KUTSEÕPPEASUTUSTE ÕPETAJATE VALDKONNAD

n – tegelik vastanute arv
% - sihtrühma kaalutud osakaal koguvalemist

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS

Projekti meeskond ja kontaktid

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Tellijapoolne kontaktisik:	Triin Noorkõiv (Haridus- ja Teadusministeerium)
Uuringu kava ja ankeedi koostajad:	Katrin Vaisma, Kaidi Kandla
Valimi koostaja:	Katre Seema
Küsitlusprogrammide koostaja:	Anna Zahharova
Küsitlustöö koordineerijad:	Anu Ilves (CAWI), Kaja Ruuben (TAPI)
Andmetöötlus:	Anna Zahharova
Graafilised tööd:	Grete Maria Vürst
Aruande koostajad:	Katrin Vaisma, Kaidi Kandla

Kontaktinfo

Katrin Vaisma
TNS Emori uuringuekspert
Telefon: 626 8520
E-mail: katrin.vaisma@emor.ee

TNS Emor

Telefon: 626 8500
Faks: 626 8501
E-mail: emor@emor.ee
Address: A. H. Tammsaare tee 47, 11316 Tallinn

TNS Emor

Õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus 2016

© TNS